

Március 22. a víz világnapja

Tiszta vizet mindenkinek!

Fotó: Vajda György

Minden évben március 22-én van a víz világnapja, amelyet 1992-ben, a Rio de Janieróban tartott nemzetközi Környezet és fejlődés konferenciát követően kezdeményezett az ENSZ közgyűlése, így 1993-tól világszerte olyan rendezvényeket szerveznek, amelyek célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a mindenki számára elérhető, tiszta víz fontosságára és az édesvízkészletek veszélyeztetettségére.

Vajda György

Az ENSZ közgyűlése által 2015-ben elfogadott Fenntartható fejlesztési célok 6. pontja az a célkitűzést írja elő, hogy 2030-ig mindenki számára biztosítani kell a Földön a hozzáférést az egészséges ivóvízhez. Ez a célkitűzés közvetve aláhúzza azt a tényt, hogy a víz témája a nyomor elleni küzdelem egyik kulcsfontosságú kérdése. Ezért is idén a világnap jelmondata: „Víz mindenkinél, ne hagyjunk ki senkit!” Ahol ez nem gond, ott nem tűnik fontosnak az a tény, hogy Földünkön több milliárd ember él úgy, hogy nincsen biztos vízforrása, ennél több

azok száma, akiknek nincs tiszta, egészséges, vezetékes ivóvizük. A globális felmelegedés okozta szélsőséges időjárás miatt egyre hosszabbak a száraz időszakok, ami veszélyeztetheti a melegebb égövön lakók életét. Az alapvető lételem hiánya komoly szociális és gazdasági gondot okozhat, és hosszú távon akár a migrációt is elindíthatja. Az évszázadok során különböző társadalmi szokások, gazdasági megoldások születtek arról, hogy miként gazdálkodjon egy adott népcsoport, nemzet, ország

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDŐBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Évértékelő a MOGYTTE-n

Maratoni beszámolóban értékelte tegnap az elmúlt egyetemi évet prof. dr. Leonard Azamfirei, az Orvosi, Gyógy-szerészeti, Technológiai és Tudományegyetem rektora. A szenátusi ülés nyitott első szakaszában a két egyetem egyesülésének időszakáról számolt be, az ülés második felében eldurvult a hangnem.

3.

In memoriam 1990. március

Nem szabad feledni. De emlékezni is úgy kell, hogy a múlt eseményeiből okulva előretekintünk. S remélem, ebben egyetértünk mi, akik maradtunk.

4.

Nőkre, asszonyokra hulló fényben

Ha a bánffyhyunyadi műemlék templom a kalotaszegi kézműmunkák múzeuma is egyben, a magyarói a változatos motívumokat őrző Felső-Maros menti keresztiszes hímzéseké.

6.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Artnális

Kiújuló vegyszerbotrány

Antalfi Imola

Újabb „hexi”-botrányunk nézünk elébe, ha igazak a hírek, miszerint egészségügyi intézményekben, szépségszalonokban használt fertőtlenítőszer egy része nem bizonyul elég hatásosnak, és e termékeket visszavonták. A rendőrség kedden a fővárosban, Ilfov és Prahova megyei magánszemélyeknél, valamint cégek telephelyein tartott házkutatást, így próbálva felgöngyöltetni az ügyet. Bár az első hírek baktériumölő szerekről szóltak, később az egészségügyi tárca közölte, ezúttal gombaölő hatású fertőtlenítőszeréről van szó. A 15 megvizsgált készítményből három esetben merültek fel problémák, azaz nem bizonyultak kellőképpen hatásosnak. És ezt egy második teszt is megerősítette.

A szakértő vezetője szerint az ország több mint 30 kórházában használták a fent említett készítményeket a felületek és orvosi eszközök fertőtlenítésére. Ami a legérdekesebb: az eddigi nyomozás szerint a fertőtlenítőszeret 2018-ban gyártották, és adták el a hazai kórházaknak. Ez mindjárt felveti a kérdéseket, hogy a közegészségügyi hatóságok időszakos ellenőrzései miért nem derítették ki idejében, hogy a vegyszerek nem megfelelőek? Mennyire szakszerűek és hitelesek ezek a kórházi ellenőrzések, ha évek telnek el, mire rájönnek, hogy hatástalanok a fertőtlenítőszer? Lehet-e, hogy a vizsgálati mintákból kiderült, hogy a termékek nem elég hatásosak, de az illetékesek nem jelentették ezt tovább?

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS

21., csütörtök

A Nap kel
6 óra 24 perckor,
lenyugszik
18 óra 38 perckor.
Az év 80. napja,
hátravan 285 nap.

Isten éltesse!

Ma **BENEDEK**, holnap **BEÁTA** és **IZOLDA** napja.
BEÁTA: latin eredetű női név. Jelentése: boldog.
IZOLDA: bizonytalan eredetű, mivel a germán nyelvekben terjedt el, ezért germán nyelvekből levezethető értelmezése szerint a jelentése vas vagy jég + rendelkezni, uralkodni.

IDŐJÁRÁS

Részben napos

Hőmérséklet:
max. 14°C
min. 2°C

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2019. március 20.

1 EUR	4,7607
1 USD	4,1939
100 HUF	1,5218
1 g ARANY	175,8239

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,

2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő,

naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.

Tel. 0742-828-647

Megyei hírek**Zárul az első szakasz**

Március 22-én, pénteken zárul az ősszel előkészítő osztályt kezdő gyermekek iskolába íratásának első szakasza. A felvételt nyert gyermekek névsorát, illetve a betöltetlenül maradt helyek számát március 29-én teszik közzé az iskolákban és a tanintézet internetes oldalán. Azok a szülők, akiknek gyermekei kimaradtak az iratkozás első fordulójában, április 2-8. között tölthetik ki újra a formanyomtatványt. A kisdíjak végső névsorát április 11-én hozzák nyilvánosságra a tanintézetekben. Április 12-19. között az első két iratkozási szakaszból kimaradt gyermekek helyzetére keres megoldást a megyei tanfelügyelőség.

Bábszínházi világnap

Március 21-én, ma van a bábszínház világnapja. Ez alkalomból a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházban két előadásra is várják a kis- és nagyobb gyermekeket, illetve felnőttek kísérőiket. Délelőtt 9.30-kor a Tejkút című, 4 éven felülieknek szóló mesejáték látható az Ariel színház nagytermében, 18 órától a 4 éven aluli gyermekeknek ajánlott Állatkert tekinthető meg az Ariel stúdióban. Ez utóbbi előadásra előzetes telefonos helyfoglalás szükséges, tel.: 0740-566-454. A Tejkút című mesejátékot március 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor megismétlik.

Kirándul a Nagyinet

A Maros Megyei Könyvtár kövesdombi részlege által működtetett Nagyinet program résztvevői számára április 5-7. között újabb háromnapos külföldi kirándulást szerveznek. Az úti cél ezúttal is Gyula. A programban a gyulai Almásy-kastély látogatásközpont, a toronykilátó, a vár megtekintése, a kastélyfürdő, a Százéves Cukrászda és a Világóra meglátogatása szerepel. Jelentkezni, érdeklődni Illyés Cláudia könyvtárosnál lehet a kövesdombi könyvtárban és a 0748-741-507-es telefonszámon.

Lövészárkok háborúja – kiállítás és konferencia

A Maros Megyei Múzeum szervezésében március 27-én, jövő szerdán 14 órakor a marosvásárhelyi Néprajzi és Népművészeti Múzeum épületében megnyílik a Lovászárkok háborúja. A Nagy háború a légirégészeti látszógéből című kiállítás. 16 órakor szakmai tanácskozás kezdődik a múzeumban. Pánczél Szilámér Maros mentiek a Nagy háború lövészárkaiban. Kutatás és muzeológia, Sáránci Tamás Maros megye mint első világháborús hadszíntér, Szabó Máté Határterület. Stratégiai viszonyok a Kelemen- és a Görgényi-havasok előterében címmel tart előadást. A konferencia a 17 órakor kezdődő könyvbemutatóval zárul.

A Selfish Murphy a Kottában

Új, After Crying című lemezét mutatja be a Selfish Murphy együttes március 31-én, vasárnap 18 órakor a Marosvásárhelyi Rádió Kotta című műsorában. Az erdélyi formáció uttorónek számít az úgynevezett kelta, ír, punk, rockzenében. 2016-ban az együttes Magyarországra költözött, de Európa-szerte nagyon sok országban koncerteztek már. A rádió stúdiótermében zajló koncertre a belépés ingyenes.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A virágtermesztés sok munkával jár, de megéri

A mezőpaniti **Sikó Csaba** azon fiatalok közé tartozik, akik a szülőföldön maradást és az itthoni boldogulást választották. Olyan vállalkozásba fogott, ami még nem olyan elterjedt a Székely Mezősége, mint például a Nyaradmentén. Kertészkedik, virágot termeszt. Mezőpanitban rajta kívül ketten, a községben Csittszentivánon és Mezőbergenyében is csak páran foglalkoznak virággal. Az egyik fóliasátrat a falu központjában bérelt telken állította fel, innen kerülnek piacra a szebbnél szebb virágok. Itt beszélgetünk vele.

Sikó Csaba

Fotó: Nagy Tibor

Mezey Sarolta

– Hogy született az ötlet, hogy kertészkedéssel foglalkozzon? – kérdeztük. Elmondta, hogy egy kereskedelmi vállalatnál dolgozott, ott volt egy kollégája, aki kertészkedett. Ő biztatta és készítette arra, hogy vágjon bele, kezdjen el virágot termesztani.

2014-ben fogott neki, akkor építette fel a fóliasátrat, egyedül. A sátor 26 méter hosszú, 8 méter széles és 3 méter magas. A saját kezűleg készített fóliasátor öt-hatezer lejbe került. Ha céggel csináltatták volna, öt-hatezer euróba került volna. A fóliasátrat télen „megduplázták”, a nagy sátorba egy kisebbet építettek, a hideg miatt, hogy ne kelljen olyan nagy helyet fűteni, amihez fát és fűrészpontot használnak.

– 2015 végén társultunk egy barátommal, és építettünk még egy fóliasátrat a polgármesteri hivatal közelében, ami háromszor ekkora. Télen csak olyan növényeket nevelünk, amelyeknek nincs szükségük nagy melegre, elegendő számukra a 6-

8 C-fok is. Ilyen virágok a százszorszép, vagyis a boglárka, a primula, a kankalin és a jácint. Idén körülbelül ezer jácintunk és kankalinunk, 2500 boglárkánk volt – mondta Sikó Csaba.

Idén jó piaca volt a virágnak, többnyire a marosvásárhelyi főtéri virágkiállításon értékesítették. Szinte mind eladták, a százszorszépből maradt néhány cserép – amit a fóliasátorban láthattunk –, de ezt is eladják húsvét környékén.

Amikor nagyobb munka adódik, például ültetések idején, akkor a két fiatalembert szülei, testvéreik segítik a munkában.

– Állítom, megéri kertészkedéssel foglalkozni, a befektetett munka megtérül. Profit is van, meg lehet élni belőle – mondta.

A fóliasátorban szépen sorakoznak a begónia-, a szekfü-, a szálvia-, a verbéna-, a napranyiló-, az impatiens (pistike-) palántákkal frissen beültetett cserepek. A ládában tátingó-, rózsá-, különféle begónia- és levendulátövek

Ebből lesz a szálvia

Dr. Pongrácz Antal-émlékverseny

A Dr. Pongrácz Antal Alapítvány támogatásával, Szabó Zoltán edző szervezésében versennyel emlékeznek a 2008-ban elhunyt DR. PONGRÁCZ ANTAL neves fogorvosra, egyetemi oktatóra, kimagasló eredményeket elért sportolóra.

Az emlékverseny március 22-én, pénteken du. 5 órakor kezdődik a marosvásárhelyi orvosi egyetem vívótermében. Minden érdeklődőt szeretettel várnak.

RENDEZVÉNYEK**Berecz András a Nemzeti Színházban**

Március 24-én, vasárnap 16 órakor Berecz András ének- és mesemondó Teremtés című estjére várják a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház közönségét a Nagyterembe.

Filmes találkozások

Az Édentől Keletre filmklub, a Studium Prospero Alapítvány és az András Lóránt Társulat szervezésében, a Filmes találkozások vetítéssorozat keretében március

Márciusi kultúrkörkép és élhető erdélyi városok az Erdély TV csütörtöki műsoraiban

A 85 éve született Szécsi András festőművészre kiállítással emlékeznek, és második alkalommal szerveztek Ghy yagalo roma fesztivált Marosvásárhelyen. Többek között ez is a márciusi kultúrkörkép része, amellyel a ma 20.30-kor kezdődő Kultúrcsepp jelentkezik.

A Mérégen vendége ma 21.30-kor a Maroszáki Közösségi Alapítvány igazgatója, Gál Sándor, akit Jakab Orsolya műsorvezető arról kérdez, hogy milyenek Romániában, és ezen belül Erdélyben az élhető városok.

22-én, pénteken 18 órától Ujj Mészáros Károly X – A rendszerből törölve című filmje tekinthető meg az András Lóránt Társulat marosvásárhelyi, Bráila utca 10. szám alatti székhelyén. A vetítést követően Németh Szabolcs Előd filmkritikus Hegedűs Bálint forgatókönyvíróval beszélget.

Bálint Márta előadóestje

Március 30-án, szombaton délután 6 órától Bálint Márta marosvásárhelyi származású, Magyarországon élő Kossuth-díjas színművésznő Egyedül – Székely János 677 sora címmel tart egyéni előadást a Spectrum Színházban. Jegyek a bilemaster.ro-n, illetve a helyszínen válthatók.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund,

Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirokska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270. közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Évértékelő a MOGYTTE-n

Magyar oktatók szankcionálását helyezte kilátásba a szenátus

Maratoni beszámolóban értékelte tegnap az elmúlt egyetemi évet prof. dr. Leonard Azamfirei, az Orvosi, Gyógyszerészeti, Technológiai és Tudományegyetem rektora. A szenátusi ülés nyitott első szakaszában a két egyetem egyesülésének időszakáról számolt be, az ülés második felében eldurvult a hangneme.

Bodolai Gyöngyi

A törvényes keretek, az egyetem új, kibővült szerkezetének a bemutatása után az egyetemi karok és szakok helyzetét, a megnövekedett diáklétszámot, a felvételi, diploma- és rezidensvizsga tanulságait ismertette a rektor. Beszámolt a kutatás terén végzett tevékenységről, a kutatóközpont, az egyetemi kiadó munkájáról, a tudományos tanácskozásokról, a személyzet helyzetéről, a betöltött és betöltetlen állásokról, az egyetem gazdasági helyzetéről, a minőségbiztosításról, a nemzetközi programokról és kapcsolatokról, az egyetemi könyvtár tevékenységéről, és sorolhatnánk tovább mindazt, ami az egyetemmel kapcsolatosan a szinte követhetetlenül gyors beszámolóban elhangzott.

A sajtó számára is nyitott évértékelőn a magyar tagozat képviselői közül is részt vettek néhányan. Dr. Szabó Béla egyetemi tanárt, a magyar oktatók vezetőjét kértük meg, hogy mondjon véleményt a beszámolóról a kar önállóságáért kiálló tanárok szemszögéből.

– A rektor jelentése hasonló volt az előző években elhangzottakhoz, a közoktatási törvény által megszabott kereteket követve. Felsorolta a román tagozat és a magyar oktatás statisztikai adatait, amelyek megfelelnek a valóságnak, de nem mindegy, hogy milyen szemszögéből mutatják be azokat. A rektor megemlítette, hogy az egyetem vezetősége támogatja a magyar oktatást, amiről beszélgettek és beszélgetni fognak a magyar féllel.

A beszámolón részt vett Mircea Duşa prefektus és Alexandru Cîmpeanu, a megyei tanács alelnöke. Ez utóbbi teljesen szokásos üdvözlőbeszédet mondott. A prefektus, aki belügyminiszterként jelen volt, amikor a hétpontos egyezség megszületett, azt ígérte, hogy 2019 a megoldások éve lesz a magyar tagozat számára a két fél közötti tárgyalások alapján, az egyetemi autonómia keretén belül (?).

Beszámolójában a rektor kis funkciózavarként említve eleget átvágta, hogy nem érkeztek meg időben az ösztöndíjak. Az önálló angol tagozatról pedig elmondta, hogy bár egyesek Hamburgban jártak, és nem találták meg azt, szeptemberben a legkorszerűbb követelményeknek megfelelő körülmények között tartják a megnyitóját.

A bemutatott jelentést a szenátus az ülés folytatása során megszavazta.

A délutáni ülés kezdetén vita robbant ki azzal kapcsolatban, hogy a magyar oktatók és diákok öt képviselője megfigyelőként részt vehet-e, akik végül is – írott kérés benyújtása után – maradhettek. A továbbiakban egy öttagú bizottság megalakításáról döntött a szenátus, amely kivizsgálja, hogy a magyar oktatók többsége a téli szesszióban miért nem tett eleget a chartába foglalt egységes vizsgáztatás követelményeinek. Az új eljárás szerint, amelynek részletes kidolgozását mindössze két héttel a vizsgaidőszak előtt hozták nyilvánosságra, függetlenül attól, hogy milyen szakirodalom alapján folyt az oktatás, ugyanazokra az egységes tesztkérdésekre kellett válaszolniuk mindhárom nyelven tanuló hallgatóknak. Ezt a magyar oktatók többsége nem fogadta el, és hasonló nehézségi fokban, hasonló stílusban, hasonló pontozás szerint, de önállóan megalkotott tétel alapján kérte számon a tananyagot. A diákok vizsgáját elfogadta a szenátus, de a tegnapi megalakított bizottság fog dönteni arról, hogy szankcionálják-e a 29 magyar oktatót.

*

Mielőtt még a szenátus döntéseiről értesültünk volna, Szabó professzor elmondta, hogy szerda estére várták a Romániai Felsőoktatási Akkreditációs Hatóság képviselőinek az érkezését, akik két napon át számba veszik a magyar nyelvű oktatás helyzetét. A román oktatást egy későbbi időpontban, az ortodox húsvét nagyhétében fogják értékelni.

Szavait azzal egészíthetjük ki, hogy a 2012 szeptemberében megkötött hétpontos szerződés értelmében az akkreditációs hatóság kedvező véleményzése alapján megalakulhatnak a magyar főtanszékek. Ennek ellenére 2014-ben hiába kapták meg az akkreditációt, a szenátus többsége arra hivatkozva, hogy az egyetemi autonómia hatáskörébe tartozik, leszavazta az önálló magyar kar megalakítását. Ezt a magyar tagozat képviselői elutasították, és kivonultak az egyetem vezetőségéből.

A szerdai szenátusi ülés idején dr. Ádám Valérián tüntetett az egyetem előtt.

Vetélkedni bolondulásig

Mostanában kétféle vetélkedőt nézek. Egyiket egy magyar adón, a másikat a RAI 1-en, a Digi kínálatában található olasz műsorban. A kettő gyökeresen különbözik egymástól, mégis az izgalom, amellyel bekapcsolódhatunk passzív aktivitással vagy aktív passzivitással, tévézőként egyaránt könnyen elhatalmasodik rajtunk. Benyel, kizár minden más házi mozgást, feladatot, életmegnyilvánulást. (Pl. az unoka mese nélkül kénytelen nyugovóra térni, a vacsora elmarad, ami fölöttébb üdvs a Schobert Norbertek szerint testi épségünk megőrzése szempontjából, elnémitva telefonok, kikapcsolva távközlési zavargók.)

Régi vetélkedő hívő, rajongó, (mi)fan(teremő gyümölcs) vagyok a kvíznek, élvezem a kvízmeztérek kínzasi módszereit és szellemességét. Ez még olyan csökevényes olaszstudás mellett is kijelenthető, mint amellyel e sorok pötyögőtetője rendelkezik. A taljánoké a kucifántosabb, a szokatlanabb. Elnevezése Umberto Eco klasszikus regénycímét kölcsönözte, A rózsza neve. Ebben öt-hat embert állítanak ki a porondra, állítanak fel szobortalapzatra, akik jóformán mozdulatlanul és szótlannal kell álldogáljanak akár egy óra hosszat is, amíg a versenyző(k) kitalálja (kitalálják), milyen foglalkozást űznek a megadott tárgyszavak alapján. Meg szabad vizsgálnia kezeket, ha kétezi munkásra gyanakszunk, az arc minden négyzetcentiméterét is szemügyre veheti. Megkísérli nem kevés euróban mért jutalomért társítani az alakot a mesteriségéhez. Ami persze detektívzimatot és

jó ember- és életismeretet, praktikus gondolkodást kíván.

Azonban ennél is különösebb, effélével még nem találkozott a honi néző: egy idősebb vagy fiatalabb embert (hölgyet vagy urat) állítanak a kör közepébe, és a korábbi szoboralakok közül ki kell találni, hasonlóság, szemérszíne, arcformája, orra, szája, bőre

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

színe alapján, kihez tartozik a kiállított egyén vérségileg. Agnoszkálni kell az élőket. Izgalmas, szokatlan, meggondolkodtató. A mindennapi vakság eseteivel szembesülhetünk. Nem figyeljük meg alaposan embertársainkat, szomszédainkat. Időhiányra hivatkozunk, nem érdekel felkiáltással rázzuk le.

A magyar vetélkedőt úgy hirdetik, mint minden időkhöz legnehezebb kvizét. Az áldozat öt másodpercet kap a feltett kérdést megválaszolni. (Amerikai tempó.) Ez igazából csak a választóidő rövidségében különbözik a korábbi vetélkedőtől. Különbözik nagyon tág a kérdéskör: a fízológiától a fizikáig, a szívtől a sírásásig, a klasszikus irodalomtól a tegnapi rajzfilmekig terjed, sztárokat, celebeket, botrányhősöket kell ismerni magazinszinten, a csízótól a csízok csőrállásáig, a fantasztikustól a fantomgépekig ível a faggatózás. Rengeteg forintot lehet vele nyerni, a halmozódó hibáknak határt szab a jó felelet, amely törli két egymást követő hibáig a választó vétségét. Van kihívó, párbaj és

villámkérdések, bukás és vigasz, fények, taps és szószátyár játékvezető. (Nem Vágó István, nem Gundel-Takács, nem Rózsa György, hogy klasszikusokat idézzek.)

Itt persze azonnal felszökik a kérdés: ha ez általános műveltségi kvizjáték, akkor beletartozik-e Johnny Depp alfahangjának regiszterterjedelme vagy Michiriga Mambo (délthai masször) szerelmi életének magyar vonatkozása? Úgy érdekelem, hogy a mostani harmincasokra és negyvenesekre épít, az ő műveltségi szintjükre, tudásbázisukra apellál elméletben a kérdések összehozója. Ebben a korcsoportban a technika és elektronika, korcsoportos zene, kommunikáció és a sport dominál, a XX. század már úgy jelenik meg, mint amely idő magával a tatárjárás vagy a mohácsi vész korával egyenlő messzeségben inkább ködlik, mint dereng.

Persze én is öt másodpercekre hangolódok rá, e kevés időre fanyalodom, bosszankodom, ha ismerem a választ, csak nem jut eszembe az illető neve, címe, cipőmérete. A fotelből egyáltalán nem könnyű megfelelni a kérdésekre, rajtam is erőt vesz a feszültség. Átérezük a játékos frászt, aki a 128. kérdésig jutott el a lehetséges 500-ból. Irigykedve gondolunk a sok megnyert pénzre, amiből a boldog nyertes New Yorkba utazik. Nem Putyin Oroszországába. Oda csak a politikusok mennek manapság. Azok sem örömmel. Igaz, ők nem kell versengjenek kvízmeztérek előtt, és szellemi potenciájukat a parlamentben mérhetik össze kvinzóikkal.

Ország – világ

Népszavazás és EP-választások

Klaus Iohannis államfő azt nyilatkozta kedden, hogy „csaknem biztos abban”, hogy népszavazást ír ki május 26-ára, az európai parlamenti választások napjára – adta hírül az Agerpres. Klaus Iohannis szerint a népszavazás nem véletlenül került ismét előtérbe, az államfő alkotmányossági kifogást emelt a kormánykoalíció által beterjesztett törvénytervezet ellen azon cikkely miatt, amely kimondja, hogy az európai parlamenti választásokkal egyszerre nem tartható sem választás, sem referendum. Az alkotmánybíróság Iohannisnak adott igazat, aki szerint ezt követően merül fel egy esetleges népszavazás kiírásának lehetősége. Az államfő leszögezte: azt szeretné, hogy a nemzet kifejezze akaratát a referendumon. (Agerpres)

A második pillérrel tárgyalnak

Eugen Teodorovici pénzügyminiszter bejelentette: csütörtökön találkozik a kötelező magánnyugdíjalapok, vagyis a nyugdíjrendszer második pillérének kezelőivel. Elmondta, a második pillér kezelői két problémát vetettek fel: az egyik a tőlük idén elvárt tökéletesítés, a másik, hogy még az idén meg kell történnie ennek a tökéletesítésnek. A pénzügyminiszter azt várja el, hogy a magánnyugdíjalapok kezelői fektessenek be a gazdaságba, állami-magán projektekbe, a tőzsdére, nem jegyzett részvényekbe. Emlékeztetett egyúttal, hogy a polgárok egy része is választhat, hogy fenntartja-e a befizetését a második pillérbe, vagy az állam által kezelt első pillérbe utalja át a járulékot. Semmiképpen nem sérül a második pillér, csak megeremétdik ez a választási lehetőség – nyilatkozta Teodorovici. (Mediafax)

Első autó program – kiegészítésekkel

Elektromos és hibrid autókkal egészítette ki a kormány az Első autó programot – közölte a kabinet keddi ülését követően Nelu Barbu kormánybiztos. Emlékeztetett: a program célja, hogy magánszemélyek államilag garantált hitelek segítségével új személygépkocsikat vásároljanak. A keddi ülés kiegészítette a programot: ezentúl nemcsak belső égésű motorral meghajtott gépkocsit, hanem hibrid és teljesen elektromos autót is lehet vásárolni. A módosítás megszünteti azt a korlátozást is, hogy új autó vásárlására csak azok jogosultak, akiknek korábban nem volt saját tulajdonú gépkocsijuk. A szóvivő hozzátette: az elfogadott jogszabály lehetővé teszi, hogy az új gépkocsik minimális előlegét a roncsautóprogramból származó értékjegyekkel törlesszék. (Agerpres)

Medvebocsot mentettek

Hulladéktárolóba rekedt medvebocsot mentettek ki a csendőrok szerdán hajnalban Tusnádfürdőn – közölte a Hargita megyei rendőr-főkapitányság. A rendőrség szerint hajnali 4.30 körül értesítette a hatóságokat egy férfi, hogy medvebocs van az egyik konténerben. A helyszínrre érkező csendőrok elkerítették a környéket, mivel a szeméttárolónál volt az anyamedve is, amelyet előbb el kellett távolítani ahhoz, hogy a bocsot kiszabadíthassák. A csendőrok sikeres akciója után az állatok visszafutottak az erdőbe. A csendőrok még egy ideig figyelték a területet, hogy az anyamedve ne hogy visszatérjen kölykével a szeméttárolóhoz. A hatóságok kérik a lakosságot, hogy hasonló esetekben ne közelítsenek a vadállathoz, ne próbálják meg etetni, hanem azonnal hívják a 112-es segélykérő számot. (Agerpres)

Kiújuló vegyszerbotrány

(Folytatás az 1. oldalról)

A Hexi Pharma-botrány után azt gondoltuk, a hatóságok nagy szigorúsággal, nulla toleranciával járnak el a kórházi fertőzések megelőzése érdekében végzett ellenőrzések során. Akcióterveket emlegettek annak idején, intézkedéseket. Erre fél év után derül ki, hogy a fertőtlenítőszer egy része hatástalan. Az ügyben család, magánokirat-hamisítás és a betegségek visszaszorítására tett erőfeszítések meghiúsulása miatt indult eljárás, a cégeket ugyan megbírságotlák 35 ezer lejre, de a keddi hírek szerint még az ügyintézők nyomaira sem tudtak rábukkanni minden esetben. A nap folyamán azonban az egyik Prahova megyei cég képviselője megszólalt, és per indítását helyezte kilátásba a szaktárca ellen, szerinte „az egészségügyi miniszternek más érdekei vannak”. Elmondta, a vegyszereket az EU-ban akkreditált laboratóriumban tesztelik (Németországban), a tesztek eredményei jók, nem érti, a jászvásári laboratóriumban végzett vizsgálatok eredményei miért eltérőek. A kérdés valóban érdekes: képtelenek vagyunk akkreditáltatni egy uniós normáknak megfelelő laboratóriumot? Kinek az érdeke, hogy minden hazai forgalmazó Németországban teszteltesse – bizonyára jó pénzért – a forgalmazott termékeket? Ha pedig így van, egy nem akkreditált labor eredményei mennyire relevánsak? Vagy más érdekcsoport „kavar” és próbál piaci részesedést szerezni?

Addig is, míg válasz születik, a kórházi fertőzéssel kibocsátott betegéért kit terhel a felelősség?

Tiszta vizet mindenkinek!

(Folytatás az 1. oldalról)

a vízkészlettel. A fenntartható fejlődési elveket magába foglaló Agenda 2030 kiemelten foglalkozik a vízgazdálkodással, előírnyozza a fenntartható vízgazdálkodást, a vízhez és közegészségüghöz való hozzáférés biztosítását minden ember számára. Ez azt jelenti, hogy olyan vízgazdálkodási politikákat kell kidolgozniuk az ENSZ tagállamainak, amelyek alapján megőrzik, tisztán tartják a természetes forrásokat. Olyan rendszereket építenek fel, amelyek segítségével hatékonyan juttatják el a vizet a fogyasztókhoz, ugyanakkor a legújabb technológiát alkalmazva, a szennyvíz megtisztítva kerül vissza a természetes körforgásba. Ezért elsődleges követelményként kell szorgalmazni, támogatni az ivóvíz- és csatornahálózat-kiépítési programokat. Mindennél fontosabb azonban a környezettudatos nevelés. Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy az ivóvíz takarékos használatától kezdve a patak-, folyó- és tópartok, valamint meder tisztán tartásáig mindenki tehet valamit azért, hogy embertársaihoz tiszta víz jusson el, ami az egészségmegőrzés egyik garanciája is.

Megyeinkben a Román Vizek Önálló Ügyviteli Egység alárendeltjeként a Maros Vízügyi Hatóság, s ezen belül a Maros Vízgazdálkodási Egység kezeli a nyersvízkészítést, a Maros folyó medencéjét követve a forrástól az országhatárig. A kiépített hidro-

technikai létesítmények működtetésével, karbantartásával biztosítják a vízkészletet, a megfelelő vízhozamot, esetenként pedig az életmentő árvízvédelmet. A rendszerváltást követő új struktúrának sikerült nagyon jó kapcsolatot kiépítenie cégekkel, oktatási intézményekkel, nemkormányzati szervezetekkel, a médiával azért, hogy a műszaki, gazdasági tevékenység mellett környezettudatosító rendezvényeket is szervezzenek, támogatassanak. A víz világnapja alkalom arra, hogy ezekre a kapcsolatokra alapozva, együtt újra a figyelem középpontjába helyezzék a vízgazdálkodással kapcsolatos kérdéseket, és a gyakorlatban is tegyenek valamit a környezetvédelemért.

Környezettudatosító akciók megbeszerte

Minden évben a vízügyi hatóság három megyében (Maros, Hargita és Szeben) iskolákkal, intézményekkel közösen több akciót is szervez. Tegnap Marosvásárhelyen a vízügyi hatóság Köteles Sámuel utcai székházában a vízgyűjtő medence bizottsága ünnepi ülést tartott, ahol a 2019-es víz világnapjáról is szó volt, ugyanakkor az intézmény előcsarnokában megnyitották a marosvásárhelyi Művészeti Líceum diákjainak – immár hagyományosan – a víz témájával kapcsolatos festészeti, grafikai és plakátkiállítását, valamint a búzásbesenyői Dósa Dániel általános iskolások által készített környezetvédelmi jellegű installációkat bemutatót.

Ma nyitott nap lesz az intézményben, több általános iskola diákjait várják a székházba. 22-én délelőtt a vásárhelyi börtön elítélteinek egy csoportja a Poklos-patak környékét takarítja meg. Március 18–25. között a vízügyi igazgatóság alkalmazottai a megye több településén takarítják a partot. A Görgény-patak mentén a görgényszentimrei erdészeti szakközépiskola 30 diákja vállalta el, hogy összeszedi a szemetet. Szászrégenben a Petru Maior Líceum diákjai a városban áthaladó partszakaszon takarítanak. Továbbá Fehéregyházán, Radnóton, Marosludason, Maroscsapón is lesz hasonló akció. A Kis-Küküllő különböző szakaszait dicsőszentmártoni,

ádamosi, magyarsárosi, botorkai diákok takarítják, az utóbbiak a falun áthaladó patakpartot is megtisztítják. Az erdőszentgyörgyiek a Bözödi-tó környékét teszik rendbe. Hasonlóképpen az említett időszakban Hargita és Szeben megyébe is ki vonulnak az alkalmazottak és a diákok. A legjobb azonban az volna, ha nem kellene ilyen akciókat szervezni, ha mindenki a megfelelő helyre venné a szemetét, nem használná a patakokat, folyókat, tavakat, illetve ezek partját személerakó helynek! Reméljük, hogy a környezettudatosító rendezvények minél több embert jó belátásra bírnak. Mert 1993-tól erről szól a víz világnapja is.

Magyarország újra a LIBE napirendjén Attekintik a tavaly szeptember óta történt fejleményeket

Az állampolgári jogi (LIBE) szakbizottság ma 15.30 órától a Bizottság és a Tanács képviselőjének részvételével áttekinti a magyarországi, tavaly szeptember óta történt fejleményeket.

Mózes Edith

Az Európai Parlament 2018 szeptemberében kérte, hogy az unió indítsa el Magyarországgal kapcsolatban a 7. cikk szerinti eljárást annak vizsgálatára, hogy vajon az országban fennáll-e a veszélye az uniós alapértékek súlyos, rendszerszintű sérelmének. A LIBE-szakbizottság ma 15.30 órakor tekinti át az azóta eltelt időszak fejleményeit, a jelenlegi helyzetet, és hogy a tagállamok mennyit haladtak előre a parlamenti kérés vizsgálatában.

A képviselők mellett Frans Timmermans bizottsági alelnök és a román tanácsi elnökség képviselője vesz részt a vitán.

A Parlament kezdeményezése mögött az igazságszolgáltatás függetlenségével, a szólásszabadsággal, a korrupcióval, a kisebbségek jogaival és a bevándorlók és menekültek helyzetével kapcsolatos aggodalmak álltak. Ha a tagállamok úgy vélik, hogy Magyarország rendszeresen és súlyosan megsérti az uniós alapértékeket, akkor elindíthatják az EU-szerződés 7. cikke 2. bekezdésében leírt eljárást, amely végül szankciókhoz, például Magyarország szavazati jogának felfüggesztéséhez is vezethet.

***

2018 szeptemberében a Parlament fellépésre szólította fel az uniót, mivel az EP szerint az uniós alapértékek súlyos megsértésének egyértelmű kockázata áll fenn Magyarországon. A javaslatot 448 szavazattal, 197 ellenszavazattal és 48 tartózkodással fogadták el.

Akkor megállapították, hogy a legtöbb okot az aggodalomra az igazságszolgáltatás függetlensége, a szólásszabadság, a korrupció, a kisebbségek joga, a bevándorlók és menekültek helyzete adja.

Most a Tanácson a sor, hogy döntsön a javaslatl kapcsolatosan.

Tavaly szeptemberben a Parlament első ízben döntött úgy, hogy az Európai Unió Tanácsának fel kellene lépnie egy tagállam ellen az uniós alapértékei megsértésének rendszerszintű veszélye miatt. Az alapértékek, amelyeket az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke sorol fel, és amelyeket az Európai Unió Alapjogi Chartája is tükröz, többek között a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartását jelentik.

A képviselők felkérték az uniós kormányokat, hogy indítsák el az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (1) pontjában leírt eljárást, megjegyezve, hogy ugyan a magyar hatóságok készen álltak a konkrét lépéseik jogszerűségének megvitására, a helyzetet mégsem kezelték, és „számos aggály továbbra is fennáll”. Kiemelték: az eljárás megelőző szakaszáról van szó, amely az érintett országgal folytatott párbeszédre teremt lehetőséget azzal a céllal, hogy elkerülhető legyen az esetleges szankciók.

A Parlament emlékeztetett rá, hogy Magyarország európai uniós csatlakozása „szuverén döntés alapuló, önkéntes lépés volt, amellyel kapcsolatosan széles körű konszenzus alakult ki a magyar politikai erők körében”. A képviselők azt is kiemelték, hogy a magyar kormányt terheli a felelősség, hogy az uniós értékek súlyos megsértésének kockázatát megszüntesse.

A Parlament aggályai leginkább az alábbi területekre fókuszáltak:

- * az alkotmányos és a választási rendszer működése; * az igazságszolgáltatás függetlensége; * korrupció és összeférhetetlenség; * a magánélet védelme és az adatvédelem; * a véleménynyilvánítás szabadsága; * a tudományos élet szabadsága; * vallásszabadság; * egyesülési szabadság; * az egyenlő bánásmóddhoz való jog; * a kisebbségekhez tartozó személyek, köztük a romák és a zsidók jogai; * a migránsok, menedékkérők és menekültek alapvető jogai és gazdasági, szociális jogok.

Jelentésvető Judith Sargentini holland zöldpárti képviselő volt.

A tanácsi döntésre irányuló javaslatot a Parlament elküldte a tagállamokat tömörítő Tanácsnak. A Tanács a tagjai négyötödének támogatásával dönthet úgy, hogy Magyarországon fennáll az uniós alapértékek súlyos megsértésének egyértelmű veszélye. A döntés előtt a Tanácsnak meg kell hallgatnia a magyar kormány álláspontját. A döntést a Parlamentnek is jóvá kell hagynia. Magyarországnak a többi uniós tagállam javaslatot tehet a jogsértés veszélyének megszüntetésére.

A 7. cikk (2) pontja szerinti eljárás alapján az Európai Tanács dönthet úgy egyhangúlag, hogy Magyarország súlyosan és folytonosan megsérti a jogállamiság és a demokrácia elveit és az alapvető jogokat. Ezt az eljárást a Parlament ugyan nem kezdeményezheti, de a döntést neki is jóvá kell hagynia. Ez a döntés vezethet el végül például olyan szankciókhoz, mint a tanácsi szavazati jog felfüggesztése.

(Forrás: az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája)

Ne nézz vissza haraggal!

In memoriam 1990. március

Vajda György

Majdnem 30 év távlatából nem sok újat lehet mondani az 1990-es véres márciusi eseményekről, bár biztos vannak még olyan – félelemből – elhallgatott dolgok, amelyek kiegészíthetnék a szomorú történelmi pillanatot adattárát. Kétségtelenül derékba törte mindazt, amiben naivan hittünk mindannyian – románok és magyarok – 1989. december 22-én, amikor utcára vonultunk a totalitárius rezsim ellen. Sötét erőknek, amelyek a mai napig mozgatják az ország politikai, gazdasági szálait, jól begyakorolt diverziót kelte a sikerült Pandóra szelencéjét kinyitni, és kiengedni az előző rendszer elfojtott szellemét – félrevezetve a támadókat –, a város magyar és román lakói között véres összetűzést szítani. A csatát akkor a főtéren megnyerték ugyan a magyarok, de a háborút mindannyian elvesztettük. Elvesztettük azt a kölcsönös bizalmat, amely elengedhetetlenül szükséges lett volna ahhoz, hogy közösen, egymás történelmét, kultúráját tiszteletben tartva élhető jövőt tervezzünk, és azon dolgozzunk, hogy ez megvalósuljon. A város azóta szenved. Nagyon sokan elhagyták az országot, főleg magyarok, de románok is elegenden. Többen ürügyként használták és öngigazolásként az eseményt, hogy jobb megélhetőséget keressenek. Igazuk volt. Mi vesztítettünk, akik maradtunk. Mert a márciusi tragikus események volt az egyik ok, hogy ezt követően évekig nem jöttek vállalkozók. A lendület megtorpant, s vele együtt a város is. Ami a legszomorúbb, hogy azóta,

ha a nagypolitika-csinálók úgy döntenek, hogy az ország valós helyzetéről el kell teleni a figyelmet, akkor mindig Marosvásárhely felé fordulnak, ahol továbbra is egymás ellen lehet uszítani az itt lakókat. Mindig akad rá ok: kezdve a helységnévtáblától az utcanevtábláig, a Bolyai iskolától a II. Rákóczi Ferenc katolikus iskoláig. Pedig az „ügyeket” egy kis jó- (politikai) akarattal meg lehetett volna oldani. És ezen tovább kellett volna lépni. A közös gondolkodás, az együttműködés, az élhetőbb közös jövő tervezése, megvalósítása érdekében. Azóta a város ketté van szakadva. Legalábbis egyesek elméjében és tetteivel. Mert a város normális magyar és normális román lakója NEM ezt akarja. Az új nemzedéknek, amely azóta felnőtt, és csak szülei elbeszéléseiből hallott 1990 márciusáról, NEM számít, hogy magyar vagy román vagy. Ők már a kinyílt világban, globális perspektívában nőttek fel, ahol nem a közös, hanem az egyéni boldogulás a fontos. És amit itt nem találnak meg, máshol keresik. És elmennek. Románok és magyarok egyaránt. Mindez talán 1990 márciusának számlájára is írható. Amikor 2019 márciusában egyeseket még mindig zavarnak a szimbólumok, a zászlók és a feliratok, az 1990 márciusa óta beadagolt ködösítésben milyen jövőt ígérünk azoknak, akik csak fotókról és hallomásból értesülnek a véres összetűzésről?

Nem szabad feledni. De emlékezni is úgy kell, hogy a múlt eseményeiből okulva előretekintünk. S remélem, ebben egyetértünk mi, akik maradtunk: a normális magyarok és a normális románok egyaránt.

Barikád a főtéren

Fotó: Vajda György

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

A mellrák nem egyetlen betegség

A mellráknak tizenegy genetikailag különböző altípusa van, és ezek mindegyikének más a lefolyása, valamint a kezelés utáni kiújulásának az esélye – olvasható a Nature című tudományos folyóiratban publikált új tanulmányban.

„A mellrák kezelése jelentősen fejlődött az elmúlt években, ám sajnálatos módon a nők egy részénél az emlőrák visszatér, és továbbterjed, gyógyíthatatlanná válva” – mondta Carlos Caldas, a brit rákkutató közhasznú szervezet, a Cancer Research UK cambridge-i intézetének professzora.

Hozzátette: „néhány nőnél ez évekkel később következhet be, ám eddig lehetetlen volt előre pontosan

megmondani, hogy kinél áll fenn a kiújulás kockázata, és ki az, aki megnyugodhat”.

A brit szakemberek a kaliforniai Stanford Egyetemen dolgozó kollégáikkal együttműködve tanulmányozták a genetikai eltéréseket csaknem kétezer nő mellrágában. Az alanyokat húsz éven át nyomon követték, hogy megnézzék, kiújult-e náluk a rák vagy sem – olvasható a forbes.com. honlapon.

Az adatok alapján kidolgoztak egy módot, amelynek segítségével a jövőben sokkal pontosabban meg lehet majd mondani, hogy mely pácienseknél magas a kockázata a rák későbbi kiújulásának. Az eredmények emellett a rákkezelés új, sok-

kal személyre szabottabb módjait segítenek felfedezni. Emlődaganatokból vett minták DNS-elemzésével a kutatócsoport már korábban megállapította, hogy a mellráknak valójában 11 különböző altípusa van.

„Még nagyon messze vagyunk attól, hogy minden nő számára hozzáférhetővé tegyük ezt a részletes molekuláris vizsgálatot, és további kutatásokat kell végeznünk, hogy megértsük, miként tudjuk hozzáigazítani a kezelést a páciens daganatához” – mondta Karen Vousden, a Cancer Research UK vezető kutatója.

A szakemberek jelenleg egy olyan megfizethető vizsgálat kifejlesztésén dolgoznak, amelyet kórházakban lehetne használni. (MTI)

Az agy kutatás eredményei

A digitális világ és az agy kapcsolata volt a fő témája az Agykutatás napjai elnevezésű programsorozatnak, amelyet március 12–13-án rendeztek meg az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Természettudományi Karának (TTK) látványosi campusán.

A programot az Agykutatás hete nemzetközi program részeként tartották meg Budapesten, azzal a céllal, hogy minél szélesebb körben betekintést nyújtson az agykutatás eredményeibe és módszereibe.

A program szervezői minden évben más-más, az agykutatással kapcsolatos területre fókuszálnak, idén a fő téma a digitális világ és az agy kapcsolata volt, erről szóltak az előadások és a szemináriumok is. Az érdeklődők megismerkedhettek az agykutatást segítő modern technikai újításokkal, valamint mindeznek az idegrendszer fejlődésére gyakorolt hatásával.

A látogatók nemcsak előadásokat hallgathattak, hanem maguk is kipróbálhatták a különböző vizsgálati módszereket – például agyhullámmal irányított számítógépes játékokat, hazugságvizsgálatot, kézremegés- és egyensúlyvizsgálatot, szemmozgásvizsgálatot –, amelyek segítségével megismerhették, hogyan működik az agy.

Az Agyunk testközelből programon megtekinthettek és kézbe vehettek egy plasztinált emberi agyat, az Auro-Science mikroszkópjával pedig agyi szöveteket tanulmányozhattak az érdeklődők.

A programban szerepelt egy pszichojátékszínház, ahol agykutatók felügyelete mellett figyelhették meg az érdeklődők az állati és emberi reakciókat, poszttereken tekinthették meg az emberi agy szerkezetét és működését, és szakvezetéssel bejárhatták az ELTE Természettudományi Múzeumát is.

A budapesti esemény szervezésében az ELTE TTK Élettani és Neurobiológiai Tanszéke vett részt az MTA Kísérleti Orvostudományi Intézetrel és az MTA Természettudományi Kutatóközponttal.

A nemzetközi programsorozat célja, hogy világszerte felkeltse az emberek érdeklődését az agykutatás iránt, és felhívja figyelmüket a tudományterület fontosságára.

A rendezvénysorozatot az agykutatás támogatására alapított, idegtudósokból álló amerikai civil szerveződés, a Dana Foundation kezdeményezte, 1996-ban tartották meg először, Magyarország egy évvel később kapcsolódott be az eseménysorozatba, amelyet azóta már a világ szinte minden részén megtartanak. (MTI)

Polimer gyöngyökkel a szepszis ellen

A szepszis kezelésének hatékonyabb módszerén dolgoznak a Szegedi Tudományegyetem aneszteziológiai és intenzív terápiai intézetének szakemberei Molnár Zsolt professzor vezetésével.

A szepszis bonyolult, rendkívül heterogén megjelenési formával járó kórkép, amelynek következtében világszerte a betegek 25-60 százaléka meghal. A szepszis során a beteg vérében gyulladással járó anyag jelennek meg, és a véráram révén az adott szerv sérülése vagy fertőzése órák alatt az egész test betegségévé válik, a páciens életfontosságú szervei felmondják a szolgálatot.

A szegedi intenzív osztályon évente három-négy száz olyan nagyon súlyos állapotú beteget kezelnek, akiknél az immunrendszernek extra segítségre lehet szüksége. Az intézetben az országban az elsők között vezették be az úgynevezett CytoSorb nevű vértisztító kezelést, amely alkalmas a vérben található gyulladási citokinek eltávolítására. Az eljárásnál a művesekezeléshez hasonló módszerrel, zárt rendszeren keresztül egy görgőpumpa segítségével átvezetik a vért egy porózus felszínű, biológiailag aktív gyöngyöket tartalmazó berendezésen. A gyöngyök összetételében hatalmas felületükön képesek meg-

kötni a citokineket, ezzel 12-24 óra alatt jelentős mennyiségben csökkentve szintjüket a vérben.

A jelenlegi nemzetközi orvosi gyakorlatban a citokineltávolító eljárást szinte kizárólag művesekezeléssel együtt alkalmazzák. Szegeden azonban – ahogy arról a Journal of Critical Care-ben a közelmúltban számoltak – önállóan alkalmazták olyan betegeknél, akiknél a szepszis sokkot a keringés összeomlása kísérte, és állapotuk 6-12 órányi kezelést követően sem javult. A tapasztalatok szerint ez a megoldás rendkívül hatékony a szepszis sokk korai fázisában. (MTI)

Támad a norovírus Nem hat rá az antibiotikum

Az utóbbi hetekben sok beteg keresett fel gyomor-, bélrendszeri panaszokkal, hányással, hasmenéssel, izomfájdalommal, lázzal, bőrön megjelenő kiütésekkel. Csak a székletben, szűkebb közösségekben belül halmozottan fordultak elő ezek a tünetek, amelyeket többnyire egy vírusfertőzés okoz.

Dr. Szócs Erika családorvos

A vírus okozta gastroenteritisz (fertőző gyomor-bélrendszeri gyulladás) egy akut gyomor-bélrendszeri megbetegedés, amely heveny hányással és erős hasmenéssel jár. A panaszok többnyire néhány nap alatt maradandó károsodás nélkül lezajlanak, azonban kisgyermekre és idős emberekre nézve veszélyes lehet a velejáró nagymértékű folyadékvesztés miatt.

Fertőző gyomor-bélrendszeri gyulladást bakteriális fertőzés is okozhat, de ebben az időszakban egy vírus az oka a megbetegedésnek nagy részének. A szakirodalom szerint a norovírusok felelősek az akut gyomor-bélrendszeri gyulladásokért, de mivel nagyon ritkán kerül szakorvoshoz a beteg, nagyon ritka azoknak az eseteknek a száma, amikor laboratóriumi adatokkal is alátudjuk támasztani a diagnózist.

Világszerte a gyerekek körében minden harmadik, felnőttek körében pedig minden második gastroenteritist a norovírusok okoznak. A leg több norovírus-fertőzés november és március között lép fel, egyrészt azért, mert télen többet tar-

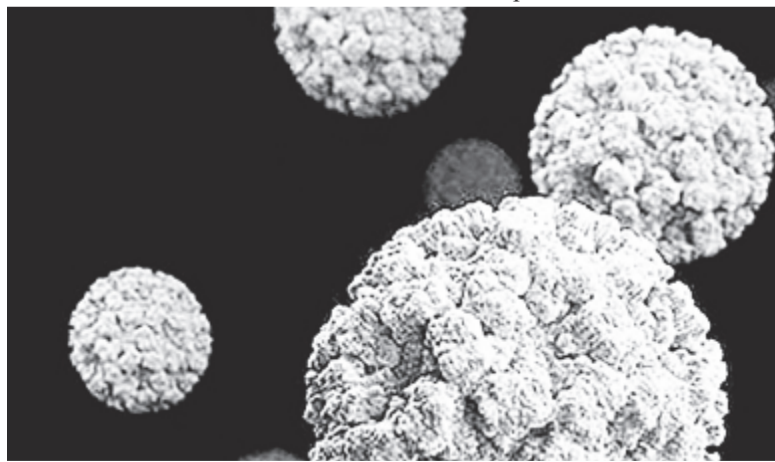
tózkodunk zárt helyen, ahol a vírusos fertőzések gyorsabban terjednek, másrészt az immunrendszerünk valamivel gyengébben működik a hideg évszakokban, és a nyálkahártyák kevésbé ellenállóak a kórokozók ellenében.

A norovírus-fertőzés kockázati tényezői

A norovírusok rendkívül ellenállóak a környezeti hatásokkal szemben, a felületeken több mint 12 órán át életképesek maradnak, és +60 Celsius-fokig ellenállnak a hőhatásnak. Számos fertőtlenítőszer hatástalan velük szemben. Nagyon fertőzőképesek, már egészen kis mennyiségű vírus betegséget tud-

szájjüregbe (feko-orális úton). Ezenkívül a fertőzés úgy is kialakulhat, ha valaki belelegzi a fertőzött személy hányadékából az apró nedveségcseppek útján levegőbe került vírusokat.

Aki egyszer átesett egy norovírus-fertőzésen, nem válik védetté, bármikor újra megfertőződhet, immunitás ugyanis csak pontosan azzal az egy norovírus-altípussal szemben alakul ki, ami a fertőzést okozta, de a norovírusoknak rengeteg altípusuk van, amelyek ráadásul állandóan változnak. Ez az oka annak is, hogy a kutatók nem próbálkoznak védőoltás kifejlesztésével, hiszen szinte lehetetlen az összes altípust felderíteni.

okozni. Egyetlen fertőzött személy elég ahhoz, hogy lokális epidémia (helyi járvány) alakuljon ki. A vírusok közvetlenül emberről emberre terjednek, megtalálhatók a fertőzött ember székletében és hányadékában, ahonnan többnyire a kéz vagy a tárgyak közvetítésével jutnak be a

A norovírus-fertőzés lefolyása

Általában gyors és heves, erős hányással és hasmenéssel jár, amit megelőzhet láz, fejfájás, izomfájdalom, valamint görcszerű hasi fájdalom is. A tünetek általában hirtelen jelentkeznek, rendszerint 1-3 napig tartanak, a gyengeség- és

általános betegségérzet még pár nappal tovább megmaradhat. Gyermeknél előfordulhat, hogy a fertőzés nem okoz hányást, hanem önmagában jelentkezik a hasmenés, felnőtteknél általában mindkét tünet fellép. A norovírus-fertőzés néhány órán belül folyadékvesztést okozhat. Amennyiben szövődmények nem lépnek fel, és a beteg folyadék- és elektrolit tartás-egyensúlyának a fenntartásáról megfelelő folyadék- és elektrolitpótlással gondoskodnak, akkor a fertőzés után maradandó károsodással rendszerint nem kell számolni. Kórházi kezelésre csak ritkán van szükség, de elengedhetetlen abban az esetben, ha csecsemő, kisgyermek, idős ember vagy gyenge immunrendszerű, de akár egészséges felnőtt folyadékvesztését nem tudják pótolni.

Szövődmények

Csak csak akkor lépnek fel, ha az elveszített folyadékot nem pótolják, ami miatt a belső szervek károsodnak. A norovírus-fertőzés csak nagyon ritka esetben okoz halált. Súlyos lefolyás esetén akár életveszélyes komplikációk is kialakulhatnak, mint amilyen a szív működés zavara és a keringési rendszer összeomlása vagy veselégtelenség.

A megelőzés lehetőségei

A fertőzés átterjedése csak gondos higiéniai intézkedésekkel akadályozható meg, ezért ebben az időszakban a ruhákat, amelyeket a beteg viselt, azonnal ki kell mosni. A ruhákon lévő vírusok elpusztítása érdekében a mosás legalább 90 Celsius-fokon történjen. A vírusok előfordulhatnak kilincseken, lepedőn, élelmiszereken és korlátokon. A felületeket és a tárgyakat, amelyekkel a beteg érintkezésbe került,

rendszeres időközönként és a tünetek lezajlása után alaposan fertőtleníteni kell. A fertőzés továbbterjedésének megakadályozása érdekében elengedhetetlen az alapos kézmosás szappannal és vízzel, a rendszeres kézfertőtlenítés (min. 60% alkoholtartalmú) fertőtlenítőszerekkel. A tünetek megszűnése után a betegek még két napig otthon kell maradjanak, hogy ne fertőzzenek meg másokat. Noha a norovírus-fertőzést nem lehet direkt módon megelőzni, a higiéniai szabályok betartásával sokat tehetünk a fertőzés csökkentéséért.

Kezelés

Megfelelő folyadékmennyiség bevitelére van szükség a kiszáradás megelőzéséért, kerüljük a szénsavas italok és gyümölcslevek fogyasztását, mivel ezek az italok súlyosbítják az esetleges hasmenést. A beteget el kell különíteni a fertőzés ideje alatt. Könnyű, gyomorkímélő ételek fogyasztása ajánlott: levesek, rizs, tésztafélék (laska), kenyér, sós kekszek. Gyógyszertárban található, speciális rehidratáló szerek fogyasztása, antibiotikumos kezelés nem segít, mivel vírusos megbetegedésről van szó.

Mikor kérjünk orvosi tanácsot?

Abban az esetben ajánlott orvoshoz fordulni, ha krónikus, szív-érrendszeri betegségben szenvedők vagy vesebeteg fertőződnek meg, és 3-4 nap után a tünetek nem enyhülnek, nem javul a beteg állapota, ha véres hasmenése van. Gyermek esetében, ha több mint hat vizes széklet volt 24 órán belül, ha 3-4 hányás 24 órán belül, ha a gyermek lázas, sápadt, foltok jelennek meg a bőrén, vagy ha súlyos kiszáradás tünetei észlelhetők, mint például szédülés, kevés vizeletürítés, aluszékonyság.

Nőkre, asszonyokra hulló fényben Népviseleti nap lesz a pünkösdi Magyarón

Szememnek, szívemnek tetsző érzés belépni a magyarói református templomba. A századok üzenetét hordozó műemlék épület arányos hajójával, kecses tornyával a Felső-Maros menti falu közepén egy ligetben áll. Mögötte a távolban felséjlik az Istenszéke páratlan látványa a Kelemen-havasok hófödte csúcaival a háttérben. Bent a templomban a jellegzetes kézimunkák mellett, amelyeket gyönyörű, tömött piros-kék keresztöltéses hímzéssel varrtak a helybeli asszonyok, a körbefutó karzat díszítése is egyedi. A fehérre festett kazettákban a vidék jellegzetes népművészetét őrző keresztzemes kézimunkákat állították ki. Ha a bánffyhungyadi műemlék templom a kalotaszegi kézimunkák múzeuma is egyben, a magyarói és változatos motívumokat őrző Felső-Maros menti keresztzemes hímzéseké.

Bodolai Gyöngyi

Beszélő kézimunkák

Ahogy Takács Albertné Kővári Malvin református lelkész végigvezet a templomon, a kézimunkák jelképes nyelvéből is olvasni lehet: reneszánsz kori elemeket őrző, tömött gránátalmás mintával varrták

ki a szószékerítőt, templomos mintával készült a papok padját díszítő darab. A mindig ugrásra kész szarvasokat ábrázoló minta került a presbiterek padterítőjére, makkos mintát varrtak a férfiak padja elé, trombitás padterítő mögött ülnek az asszonyok, az idősebbek padja előtt lehajló dohányleveles minta van a jövőt jelképező nyíló bimbóval a közepén, az énekeskönyveken, Bibliákon hímzett borító. A gyülekezeti házban egy szekrényben őrzik az adományba kapott, kézi csipkével díszített régi, szép terítőket, különleges mintájú párnákat, falvédőket, és a mai napig is vannak adományozók. A különböző mintákkal kivarrt keresztelőkendő minden magyarói újszülöttnél jár, és a konfirmáló fiataloknak egy kis zsák, tarisznya, rajta a kehellyel, hogy világgá menve se felejtsek el a szülőföld üzenetét. Egy padon a magyarói hímzőasszonyok nagylelkűségét jelzik a megújuló toldalági templomnak varrt kézimunkák.

A helyi református nőszövetség keretében, amely hivatásának megfelelően lelkesen vállalja népi kultúránk, népművészetünk és néphagyományaink ápolását és megőrzését, évek óta hímzőkör működik. A templomban és a gyülekezeti házban látható szalánvarrott és keresztzemes hímzések a hűvös hónapok idején hetente egy délelőtti összejövő varrókörös, és az ottho-

nukban szenvedélyesen kézimunkázó magyarói és onnan elszármazott asszonyok munkái. Amikor elgondoltam, hogy mennyi öröm, bánat, mennyi elégtétel, szenvedés és remény lehetett a szívükben, amit belevarrtak ezekben a remek piros-kék darabokba, arra kértem a lelkész asszonyt, hogy szervezzen egy találkozót velük. Megtörtént. Március 7-én érkezünk Magyaróra

Asztalos Enikő néprajzkutatóval együtt, aki Harmónia összeállításunk hűségese munkatársaként összegyűjtötte megyénk különböző tájegységeinek jellegzetes kézimunkatípusait és népviseletét, s aki a kézimunka-oktatás és az eredeti népviselet megőrzésének fontosságáról, a népi hímzések által közvetített jelbeszédéről szolt az asszonyoknak.

Kiállítás a Nimród Házban

A magyarói Nimród Ház a találkozóra alkalmi kiállítással változott. Sokan jöttek el, s hozták magukkal legszebb, legértékesebb kézimunkáikat. A hosszú asztalokon keresztzemes hímzéssel díszített nagy és kisebb terítők, párnafők, párnák, tarisznyák, Biblia- és énekeskönyvborítók, hímzett népviseleti kötények, szoknya, mellény és egy régi magyarói női ruha várt bennünket, amelyet Fülöp Irénke nagyanyja, Virginás Mária született Kocsis Mária viselt hajdanán. És várt 27 asszony is, akik varrtak vagy még mindig varrnak, és néhányan, mint például Székely Anna és Székely Katalin, a beszélgetés alatt is elővették a magukkal hozott kézimunkát.

– Ma úgy szerveztük ezt a délutánt, hogy essen egy kis fény ránk, nőkre, asszonyokra is, köszöntsük vendégeinket és egymást – nyitotta meg a találkozót Takácsné Kővári Malvin lelkész, majd az együtt énekelte Ároni áldás adta meg a rendez-

A varrókörös asszonyok

vény hangulatát. Egy szép részletet halottunk Wass Albert Mire a fák megnőnek című regényéből arról, hogy a szépségre és a jövőre gondolva tőlünk függ, hogy milyen örökséget hagyunk az utánunk következőkre.

Otthonunk éke, fénye lehet

– Mi, asszonyok, nem fákat ültetünk, hanem egy olyan értéket, amit a régmúlt időkben örököltünk, s továbbadunk az utódoknak. Lehet, hogy a mai világnak nem ez a divatos, nem ez a szép, nem ez az érték, de ez a mi örökségünk. Az otthonunk éke, fénye lehet, és hiszem, hogy aki cernát, tüt fog a kezébe, vásznat keres elő, és kivarrja, az a múltat őrzi meg, és abból átad a jövőnek is egy darabkát. Vegyék elő a szekrény aljából ezeket a szép terítőket, és használják őket hét közben és ünnepnapokon, őrizzék meg a gyermekeknek és az unokáknak, még akkor is, ha manapság észre sem veszik. De eljön az idő, amikor eszükbe juttatják majd az

nem feledkezett meg. Sokat kézimunkázik a magyaróiak számára is, a templomban levő szarvasos padterítőt ő hímezte, és szép, gazdag mintával kivarrt zsákocskákat is hozott magával.

– Én hordom a népviseletet, a magyaróit, a györgyfalvit és a mezőségit is, ünnepnapokon, templomba csak népviseletben megyünk.

A régebbi magyarói ruhát vettem ma fel – mutatja a zöld szövet szoknyát, lájbit és az apró virágos kötényt. – A „székely” szöttestől varrt ruhámat kevesebbet használom, mert a színe miatt kiöregedtem már belőle – mondja, majd érdeklődésére hozzátesszi, hogy körülbelül egy hónap alatt varrták ki a presbiterek padját díszítő kézimunkát. Hímezni még kisgyermekkorában édesanyjától tanult. Mióta nyugdíjas, sokat kézimunkázik. Szeretné továbbadni mesteri fokon művel, de leányunokák hiányában nincsen akinek.

– A fiam Szászfenesen lakik, a templomszentelésre sokat varrtam adományként az elmúlt évben. Kérdésemre a legnagyobb természetességgel mondja, hogy van magyarói garnitúrája, és használja is a falvédőt, abroszt, drapériát és párnát.

Aranyérmes oklevelek

A beszélgetés során többen megszólalnak, és büszkén emlegetik, hogy az évszázados hagyományokat folytató magyarói szalánvarrott és keresztöltéses hímzéseknek mekkora sikere volt hajdanán, 1901-ben a Marosvásárhelyen megrendezett székelyföldi iparkiállításán, ahol Lénárd Józsefné lelkészfeleség „buzgólkodása” tette lehetővé a magyarói asszonyok tudásának felfedezését és népszerűsítését. Az igazi siker az 1931-es kolozsvári és a következő évekbeli népművészeti kiállításoknak köszönhető, amikor Palkó Györgyné és Szász Gáspárné aranyérmes oklevelet kaptak. Ezt követően „a magyarói asszonyok százaai varrták megrendelésre a

szébbnél szebb kézimunkákat”, s hírnevük messze földre eljutott. Ebben fontos szerepe volt Szász Mártonné Bene Ilonának Magyaróvárból, aki gazdag gyűjteményét a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeumnak ajándékozta. A magyar Néprajzi Múzeum az első világháború előtt 30 varrottast vásárolt Magyaróról.

Takács Albertné Kővári Malvin lelkész megnyitja a találkozót

Az asszonyok büszkén teszik hozzá, hogy szép könyv is megjelent a Felső-Maros vidéki varrottasokról. Palkó Attila, Portik Irén és Zsigmond József mintakönyvében (1985, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest) az összegyűjtött 500 mintából 270 jelent meg – egészíthetjük ki Páll Éva szavait.

Kádár Rozália, Vajda (Szász) Ildikó és Dali Anna azt vallják, hogy a kézimunkázás számukra lelki nyugalmat ad. A varrás az életem – mondja Varga Katalin, aki a hajdani fonók hangulatára emlékezik. Kocsis Ildikó, aki gyönyörű abroszt hozott, és a fiatalabb résztvevők közé tartozik, dédnagyanyjától tanult meg varni. A marosvácsi szellemi sérültek rehabilitációs központjának alkalmazottja két télen át dolgozott a gazdagon hímzett szószékerítőt, s közben háromszor kellett szemüveget cserélnie.

– Sok érték van ebben a faluban, de néha nem elég az eke, fel kell szántani traktorral. Mélyen meg kell forgatni a földet – mondja képtelen Takácsné Kővári Malvin, aki mezőségi lányként örökségként a kézimunka szeretetét hozta magával, s ezt szorgalmazza szolgálati helyén is.

A jelenlévők még kiteszik a lakásban a varrottast, de a gyermekeiknél, unokáiknál már nincsen népi kézimunkával díszített szoba, s egyesek keserűen jegyzik meg, hogy feltehetően már csak a szekrénynek varrnak. Amihez igen nagy mértékben az is hozzájárult – jegyezhetjük meg Asztalos Enikővel, hogy a kézimunka-oktatást régen kivették a tantervből.

(Folytatás a 7. oldalon)

Anyagkrónika (1.)

Textilfélék eredete és a szövet szerkezete

A laikusok számára első ránézésre nehéz eldönteni, hogy egy ruházati cikk, méteráru vagy függöny milyen anyagból van. Amikor egy anyagot, azaz textíliát meg akarunk ismerni, először állapítsuk meg, hogy milyen kategóriába tartozik.

Casoni Szálasi Ibolya

A textilfélék eredete

A textilfélék lehetnek természetes és mesterséges anyagok. A TERMÉSZETES anyagok esetében, ha ÁLLATI EREDETŰEK, a juhok (főleg merinói) bundájából készült GYAPJÚRA gondolunk.

Az alpaka (lámafajta) gyapja nagyon jó hőszigetelő, az andoki vikunya szőre nagyon drága, a himalájai kasmírkecske bundája nagyon ritka és értékes, ugyanígy a kölyöktóra fehér szőre, mely felnőttkorára barnává vagy feketévé válik.

Egy másik állati eredetű textília a SELYEM, mely a selyemlepke hernyójának közzönhető.

A GYAPOT növény magjainak repítészálaiából készül a jó nedvszívó képességű PAMUT, a KENDER rostjaiból durva szövésű vászon, míg a LEN rostjaiból a könnyű, csomósabb felületű, hűvösérzetet keltő LENVÁSZON – mind NÖVÉNYI EREDETŰ anyagok.

A MESTERSÉGES TEXTÍLIÁKHOZ vagy MŰSZÁLAKHOZ az átmenetet a VISZKÓZ képezi, mely természetes anyagból készül (bükk- és fenyőfafélékből), de vegyszerrel kezelve, mesterséges feldolgozással.

A műanyagok közül említsük meg a NEJLONT, AKRILT, ma SZTRECCSET és a COOLMAXOT.

A szövet szerkezete

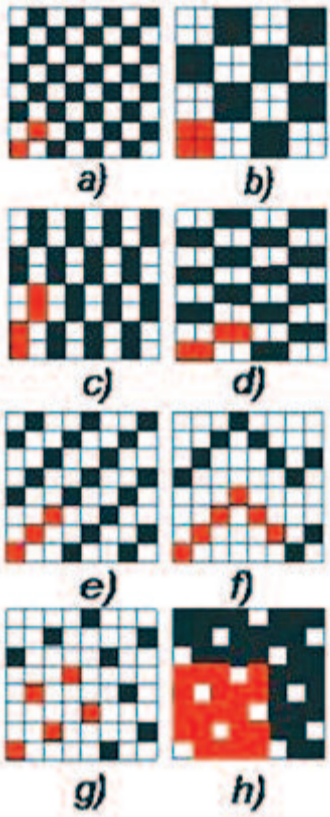
Ahhoz, hogy megértsük a textíliák tulajdonságait, ismernünk kell felépítésüket, vagyis azt, hogy hogyan készülnek.

A szövet két egymásra merőleges fonalrendszerből épül fel: a hosszanti lánccs és a keresztirányú vetülékfonalakkal. A szövetben az egyes lánccs, ill. vetülékfonalak keresztezik egymást. Attól függően, hogy a lánccsfonalak közül hol melyik van a vetülékfonal felett, illetve alatt, különböző kötésmódok alakulnak ki.

A kötésmód alapvetően befolyásolja a szövet aspektusát és fizikai, mechanikai tulajdonságait.

Alapkötések

1. Vászonszőtés (négynyitűs)

Különböző egyszerű szövet-kötésmódok.
a) – vászonszőtés,
b) – panamakötés,
c) – láncrisz,
d) – vetülékrisz,
e) sávolykötés,
f) – ék alakú sávoly,
g) – láncatlasz,
h) – vetülékatlan

A legegyszerűbb, legrégebbi, legerősebb összekötött szövet eredményező kötésmód a vászonszőtés, amelynek mintája mind lánccs, mind vetülékirányban két fonalból áll. Mindkettő egyszer van fent, egyszer lent. Kötésrajza a kötéspontok sakktablaszzerű elrendeződését mutatja. A vászonszőtésű szövet mindkét oldala egyforma.

2. Sávolykötés (diagonál)

A sávolykötés jellegzetesége, hogy a kötéspontok átlós irányban sorakoznak, és az így kialakuló vonalak párhuzamosan haladnak a szövetben. A sávolykötésű szövetek valamivel lazább szerkezetűek, mint a vászonszőtésűek, ezért ezt a kötésmódot előszeretettel alkalmazzák ruházati cikkek anyagainál, mert puhább, hajlékonyabb szövetet eredményez.

3. Atlaszkötés (szaténkötés)

Az atlasz- vagy szaténkötés jellegzetesége, hogy a kötéspontok egyenesen oszlanak el a szövet felületén. Az atlaszkötésű szövetek sima, fényes felületűek, különösen akkor, ha selyemfonalból vagy mesterséges anyagú filamentfonalból készülnek, amelyek már eleve simák és viszonylag fényesek. A szaténköteket ezért előszeretettel használják fehérnemű- és ruhaanyagok, valamint bélészsövetek és dekorációs szövetek készítésére.

Levezetett kötések

Az alapkötésekkel levezetett kötéseknek számtalan változata van, ilyen pl. a panamakötés, amelyben két-két lánccs, ill. vetülékfonal a vászonszőtésnek megfelelően kereszteződik, a ripszkötés stb.

A szövetek mintázatát tehát jelentős mértékben a kötésmód határozza meg. Emellett fontos eszköz a színes fonalak használata (mind lánccsban, mind vetülékben), a kötésmóddal együtt a legváltozatosabb színminták kialakítását teszi lehetővé. A legbonyolultabb mintázatokat Jacquard-szövőgépeken lehet előállítani.

Ember és állat harmóniája

Cicabetegségek és kiszűrésük

A macskánál többféle felső légúti megbetegedés gyűjtőfogalma, ilyen a macskák calicivírus okozta náthája, a fertőző rhinotracheitise és a chlamidiosis (bár ez utóbbi nem vírusos). Annak ellenére, hogy az emberre nem jelentenek veszélyt, a szakemberek a szűrővizsgálatok, vírus tesztek elvégzését javasolják, főleg a talált cicák esetében, valamint a védőoltásokat.

Szer Pálosy Piroska

A calicivírus macskánál

– Milyen tünetekről ismerhető fel a macskánál? – kérdeztük a szakembert.

– A calicivírusos macskánál az emberi influenzához hasonlóan gyorsan terjed, és hasonló kellemetlen tüneteket okoz macskánál. Néhány napos lappangási idő után láz, étvágytalanság észlelhető, majd felső légúti tünetek jelentkeznek, közhártya-gyulladás, a szájüregben kiterjedt szájnyálkahártyagyulladás, nyelvfekély alakulhat ki. Jellemző még az orrnyálkahártya-gyulladás, orrfolyás, tüszőgés is, sőt súlyosabb esetben a tüdőgyulladás is, ilyenkor nehézlégzés és köhögés is jelentkezhet.

– Van-e megelőző védőoltás?

– A kombinált védőoltásokban szerepel a calicivírus, így azzal védekezni lehet a fertőzés ellen. A már megbetegedett házi kedvenc csak tünetileg kezelhető, és sajnos gyakori a betegség idültté válása.

Chlamidiosis vagy papagájkor

Az emberre is veszélyes felső légúti megbetegedés kórokozóját, a Chlamydia psittacit papagájokból sikerült először kimutatni, ezért a betegséget papagájkor is nevezik. Macskánál gyakori probléma, kutyáknál ritka. A kórokozó a fertőzött testváladékokkal, leginkább szem- és orrváladékkal terjed.

– Milyen tünetek jellemzik a betegséget?

– Néhány napos lappangási idő után közhártya-gyulladás

lép fel, kipirult, majd duzzadt közhártya, könnyezés, szemváladékozás, hynyorgás, a váladéktól akár teljes szemhéj-összetapadás, pislogóhártyaelőesés jellemző. Emellett orrnyálkahártya-gyulladás, tüszőgés, orrfolyás, köhögés, társfertőzésekkel tüdőgyulladás is kialakulhat, emellett magzatkárosodást, sőt vetélést okozhat.

– Megelőzhető-e a betegség?

– A kombinált oltásokban szerepel a Chlamydia psittaci is, így a védőoltással lehet a fertőzés ellen védekezni. Megbetegedés esetén tüneti kezelést (szemcsepp, társfertőzések elleni antibiotikum) kell alkalmazni.

A macskák fertőző bélgyulladás

– Miben nyilvánul meg a betegség?

– A macskák fertőző bélgyulladását okozó parvovírus súlyos fokú fehérvérsejtszám-csökkenést is okoz. A kórokozó leginkább a fertőzött bélsárral, kisebb mértékben más testváladékokkal terjedhet.

– Melyek a tünetek?

– Néhány napos lappangási idő után lázas állapot, levertség, étvágytalanság, majd erős, vízserű, esetenként véres hasmenés és hányás jelentkezik, a kiszáradás miatt a bőr rugalmatlanná válik. Kölyökmacskáknál olyan gyors lehet a lefolyás, hogy azok a hasmenés kialakulása előtt elpusztulhatnak.

– Van-e a bélgyulladást megelőző védőoltás?

– A kombinált védőoltásokban jelen van a macskaparvó is, így ezekkel védekezhetünk a fertőzés ellen. A betegség kezelésénél csak a bélgyulladás tüneti kezelésére van lehetőség – tájékoztatott a Noé Bárkaja kisállatklinika vezetője, dr. Pálosi Csaba.

Nőkre, asszonyokra hulló fényben

(Folytatás a 6. oldalról)

Régi és „új” viselet

Kérdésünkre elhangzik, hogy a régi viseletre a jelenlévők már nem emlékeznek. Úgy tudják, hogy az 1930-as évektől terjedt el a piros-fekete kockás anyagból készült szoknya és mellény, s a keresztzemes mintával hímzett kötény, amiből szép darabokat hozott mutatónak Tohotni Ibolya.

Próbálok szóra bírni az idősebbeket, hogy kitől származott az ötlet, hogy kézimunkákkal díszítsék a református templomot, de nem tudják megmondani. Vinczellér Gábor nyugalmazott lelkipásztor felesége, Vinczellér Ibolya úgy emlékezik, hogy az 1980-as évek végén az akkor Németországban élő Sente Piroska által felajánlott kézimunkák kerültek fel először a karzat mellvédjének négyzetébe.

Az értékmegőrzés vezérelte Takács Malvin lelkész, amikor újraindította a nőszövetségi varrót, ami sok évvel korábban a Fegyverneházban működött. Dali Margit ma is büszkén őrzi azt a könyvecskét, amit abban az időben varrótörök tagként kapott. A kör tagjától a lelkész asszony is megtanulta a magyarói hímzést, amit önálló munkái bizonyítanak. A gyülekezeti házban levő szövészekén pedig a mai viselet kockás anyagát szövi. Papp Róza volt a tanítómestere, és Vajda Ibo-

lyának adta tovább a mesterséget.

A felcsiki falvak ezerkockás rokokójára emlékeztető szőttés az 1930-as évekbeli éhínség miatt a Felső-Maros menti és a mezőségi falvakba szolgálni küldött felcsiki lányok révén terjedhetett el – írja Kisné Portik Irén Szépanyám szötte, dédanyám varrta és hímzte című könyvében, amelyben Csík-, Gyergyó- és Kászonszék népviseletét dolgozta fel.

Varróasszonyok

– Hálás vagyok azoknak az asszonyoknak, akik áldozatos munkával a templomi terítőket kivarrták, feldíszítették a templomot. Sajnos van közülük, aki kórházban fekszik, és nem tudott eljönni, de mindnyájuknak szól a köszönet, hiszen sok-sok munkát befejeztettek, és mi, akik kézimunkázunk, tudjuk, hogy

mit jelent egy abroszt, egy terítőt kivarni. Isten áldása életükre, munkájukra, kezük ügyességére! – szól a köszönet. Akikre vonatkozik: Ördög Zsuzsa, Ördög Magdus, Ördög Ilonka, Bálint Anna, Székely Anna, Székely Katalin, Varga Katalin, Lovász Piroska, Demeter Katalin, Dali Anna, Kristóf Ildikó, Gombkötő Ibolya, Kristóf Ilonka, Kocsis Ildikó, Hajdu Piroska, Tohotni Ibolya, akik a templomi terítők varróasszonyai. Nagyon sok keresztelvényekendőt varrt és varr Tökés Annamária, aki nem tősgyökeres magyarói, hanem Vásárhelyről költöztek Magyaróra a férjével, és akkor tanulta meg a varrást, akár csak én.

– Hogyan született az ötlet a templomi terítő díszítésére? – kérdezem a nagylelkű gesztus kapcsán.

Tizenkét érem az Európa-bajnokságon

Három arany-, hét ezüst- és két bronzérem nyert a marosvásárhelyi BJJ&MMA Daniel Charles Sportklub a március 16-án, Bukarestben rendezett Brazil Ju Jitsu Európa-bajnokságon, és ezzel történelmet írt, tájékoztatta lapunkat a sportszervezet nevében Mándoki István, aki maga is részt vett, és első helyezést ért el a rendezvényen.

Az eredménylistájuk:

* aranyérem: Vlad Bogdan Boeriu (94 kg-os súlycsoport, kék öv) – Absolut Champion; Körmóczki István (88 kg, kék öv), Mándoki István (76 kg, kék öv)

* ezüstérem: Nagy Csaba (94 kg, lila öv), Körmóczki János (76 kg, kék öv), Tătar Vasile (82 kg, lila öv), Lefter Gabriel (69 kg, fehér öv), Claudiu Someșan (82 kg, fehér öv), Albert Claudiu (76 kg, fehér öv), Vlad Bogdan Boeriu (94 kg, kék öv)

* bronzérem: Gáspár András (76 kg, fehér öv), Körmóczki János (76 kg, kék öv) – Absolut Champion

A marosvásárhelyi sportolók Eb-részvételét a Contiline club (Móré Tibor) támogatta.

Negyedik helyen az Iskolás Sportklub a regionális versenyen

Negyedik lett a Marosvásárhelyi Iskolás Sportklub (ISK) a Nagyváradon rendezett regionális úszóversenyen, amelyet a 2008-2009-es születésű gyerekek számára szerveztek. Huszonnégy klub több mint 200 úszóval képviseltette magát a rendezvényen, a megyeszékhelyiek nyolc sportolója vett részt rajta, tájékoztatta lapunkat az ISK edzői párosa, Szeghalmi Andrea és Kisgyörgy Evelin.

Az eredménylistájuk:

* Sántha Nóra (2008): aranyérem 50 m pillangón és 200 m gyorsúszásban, ezüst 50 m gyorsúszásban, bronz 50 m mellúszásban és 200 m vegyesen, 7. hely 50 m hátúszásban

* Feiffer Hunor (2009): aranyérem 50 m mellen, ezüst 50 m pillangón, bronz 50 m gyorsúszásban

* Szabó Ágota (2009): 4. hely 50 m mellúszásban, 6. hely 50 m gyorsúszásban

* Rácz Nándor (2009): 8. hely 50 m pillangón

A küldöttség tagja volt továbbá Róth Bernadett (2009), Maday Tímea, Butuk Zsófia és Siklódi Áron (2008).

Fotó: a Marosvásárhelyi ISK közösségi oldala

Hat nap alatt ötven mérkőzéssel kezdődik az Európa-bajnoki selejtezősorozat

Ma megkezdődik a 2020-as labdarúgó-Európa-bajnokság selejtezősorozata, amelynek első dupla fordulójában hat egymást követő napon ötven mérkőzést játszanak.

A legnagyobb érdeklődéssel várt találkozó a vasárnapi holland-német rangadó, amelyen az elmúlt időszak eredménytelensége miatt vélhetően mindkét csapat nagy bizonyítási vágygal lép pályára. A hollandok a legutóbbi kontinensviadalra, valamint világbajnokságra nem jutottak ki, a németek pedig címvédőként már a csoportkörben búcsúztak a tavalyi vb-n.

A két nemzeti együttes számos legendás találkozót vívott egymással nagy tornákon, így például az 1974-es vb döntőjét. Összesen 42-

szer találkoztak, ebből 15 német és 11 holland siker mellett 16 döntetlen született. A két csapat tavaly ősszel a Nemzetek Ligájában is egy csoportban szerepelt, akkor a mostani meccs helyszínén, Amszterdamban 3-0-s hazai diadal született, míg Németországban 2-2 lett az eredmény. Joachim Löw együttese legutóbb csaknem hét éve, az Eb csoportkörében múlta felül a holland csapatot.

Szintén kiemelkedő találkozóknak ígérkezik a tavaly házigazdaként vb-negyeddöntős oroszok csütörtöki fellépése a vb-bronzérmes Belgium vendégeként. Az Európa-bajnoki címvédő portugálok – a vb óta először Cristiano Ronaldóval – hazai pályán, az ukránok ellen kez-

Legutóbb a Nemzetek Ligájában találkozott Hollandia és Németország, a két csapat mostani összecsapása az első dupla forduló leginkább várt mérkőzése lesz. Fotó: AP

A mai program:

* E csoport (21.45 óra): Szlovákia – MAGYARORSZÁG (Nagyszombat, TV: M4 Sport), Horvátország – Azerbajdzsán (Zágráb)

* C csoport (21.45 óra): Észak-Írország – Észtország (Belfast), Hollandia – Fehéroroszország (Rotterdam)

* G csoport (21.45 óra): Izrael – Szlovénia (Haifa), Észak-Macedónia – Lettország (Szkopje), Ausztria – Lengyelország (Bécs)

* I csoport: Kazahsztán – Skócia (Belgium, 17.00 óra), Ciprus – San Marino (Nicosia, 19.00 óra), Belgium – Oroszország (Brüsszel, 21.45 óra)

denek, míg a világbajnok franciák Moldovában rajtolnak pénteken.

Az Eb-selejtező a megújult kvalifikációs szabályok miatt mindössze nyolc hónapig tart, a márciusi összecsapásokat követően júniusban, szeptemberben, októberben és novemberben rendeznek dupla fordulókat, az ötszapos csoportok résztvevőinek pedig lesz két szabadnapjuk.

Az öt ötszapos és öt hatszapos csoportból az első két-két helyezett jut ki a kontinensviadalra, amelynek 12 ország 12 városa ad otthont, köztük Budapest és Bukarest is. A magyar és a román fővárosban egyaránt három csoportmérkőzést és egy nyolcaddöntős találkozót rendeznek.

Klinsmann szerint Löwnek mennie kell, ha nem jönnek az eredmények

Elődje, Jürgen Klinsmann szerint óriási nyomás nehezedik Joachim Löw német szövetségi kapitányra a labdarúgó-Európa-bajnoki selejtezők előtt. „Ha valaki felelős pozícióban van, akkor szükség van eredményekre. Egy vállalat vezérigazgatójának be kell mutatnia az egyenlegeket és a teljesítési adatokat. Ha pedig ez nincs rendben, akkor mennie kell”

– fejtegette az 54 éves Klinsmann egy német tévéműsorban. A világ- és Európa-bajnok exjátékos ismét bírálta a német futball állapotát: „Azt hittük, hogy az oroszországi vb-szereplés csak egy baleset volt, de sajnos nem” – utalt arra, hogy a németek címvédőként már a csoportkör után búcsúztak a tavalyi tornától, aztán a Nemzetek Ligájában kiestek az A osztályból, és 2006 óta először nincs német klub a legjobb nyolc között a Bajnokok Ligájában.

Klinsmann 2004 és 2006 között tevékenykedett a Nationalelf kapitányként, és 13 éve a hazai rendezésű vb-n bronzérmeket nyert csapatával. Jelenleg az RTL tévécsatorna szakértőjeként dolgozik.

Kilenc ország pályázik a 2023-as női labdarúgó-világbajnokságra

A múlt pénteki jelentkezési határidőig kilenc ország jelezte szándékát a 2023-as női labdarúgó-világbajnokság megrendezésére. A korábbi hat országhoz, Argentínához, Ausztráliához, Bolíviához, Kolumbiához, Japánhoz és Új-Zélandhoz csatlakozva a két Korea közösen, Brazília, valamint a Dél-afrikai Köztársaság száll be a versengésbe.

A jelentkezők április 16-ig erősíthetik meg rendezési szándékukat, majd a pályázatokat október 4-ig kell eljuttatni a nemzetközi szövetséghez. A helyszínről 2020 márciusában dönt a FIFA.

Idén Franciaországban rendezik a női vb-t június 7. és július 7. között.

A selejtezőt követően a kijutásról lemaradó csapatok közül a Nemzetek Ligájában elért helyezések alapján további 16 válogatottnak lesz esélye kiharcolni az Eb-részvételt a rájátszásban, közülük négyen lesznek résztvevői az Európa-bajnokságnak.

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 31. forduló: Everton – Chelsea 2-0, West Ham United – Huddersfield 4-3, Burnley – Leicester 1-2, Fulham – Liverpool 1-2, Bournemouth – Newcastle United 2-2. Az élcsoport: 1. Liverpool 76 pont, 2. Manchester City 74, 3. Tottenham 61.

* Spanyol La Liga, 28. forduló: Athletic Bilbao – Atlético Madrid 2-0, Eibar – Valladolid 1-2, Espanyol – Sevilla 0-1, Huesca – Alavés 1-3, Betis – FC Barcelona 1-4, Real Madrid – Celta Vigo 2-0, Valencia – Getafe 0-0, Leganés – Girona 0-2, Real Sociedad – Levante 1-1, Villarreal – Rayo Vallecano 3-1. Az élcsoport: 1. FC Barcelona 66 pont, 2. Atlético Madrid 56, 3. Real Madrid 54.

* Olasz Serie A, 28. forduló: Torino – Bologna 2-3, Atalanta – Chievo 1-1, Cagliari – Fiorentina 2-1, Empoli – Frosinone 2-1, AC Milan – Inter 2-3, Genoa – Juventus 2-0, Lazio – Parma 4-1, SPAL – AS Roma 2-1, Sassuolo – Sampdoria 3-5, Napoli – Udinese 4-2. Az élcsoport: 1. Juventus 75 pont, 2. Napoli 60, 3. Inter 53.

* Német Bundesliga, 26. forduló: VfB Stuttgart – Hoffenheim 1-1, Hertha BSC – Borussia Dortmund 2-3, Schalke 04 – RB Lipcse 0-1, Bayer Leverkusen – Werder Bréma 1-3, Augsburg – Hannover 96 3-1, Mönchengladbach – Freiburg 1-1, Bayern München – Mainz 6-0, Wolfsburg – Fortuna Düsseldorf 5-2, Eintracht Frankfurt – FC Nürnberg 1-0. Az élcsoport: 1. Bayern München 60 pont (68-27), 2. Borussia Dortmund 60 (64-30), 3. RB Lipcse 49.

* Francia Ligue 1, 29. forduló: Angers – Amiens SC 0-0, Bordeaux – Stade Rennes 1-1, Caen – St. Etienne 0-5, Guingamp – Dijon 1-0, Lille – AS Monaco 0-1, Lyon – Montpellier HSC 3-2, Nice – Toulouse 1-1, Nîmes – Strasbourg 2-2, Paris St. Germain – Olympique Marseille 3-1, Reims – Nantes 1-0. Az élcsoport: 1. Paris St. Germain 77 pont, 2. Lille 57, 3. Lyon 53.

Jó a hangulat a magyar válogatottnál

Pozitív a hangulat a magyar labdarúgó-válogattnál a szlovákok elleni, ma esti Európa-bajnoki selejtező előtt – mondta a válogatott sajtófőnöke kedden az M1 aktuális csatornán. Szabó Gergő kiemelte: nagyon elszántnak tűnnek a játékosok, és a két utolsó hazai mérkőzés a Nemzetek Ligájában – az Észtország és Finnország elleni, egyaránt 2-0-s siker – önbizalmat adott a csapatnak. Elmondta, mindkét csapatnak és szurkolótábornak nagyon fontos a mai mérkőzés, de nem ellenségek, hanem ellenfelek lesznek a pályán.

Úgy fogalmazott: nem kell bemutatni a magyar szurkolókat senkinek, tudják, milyen fantasztikus hangulatot teremtenek, és miként üzik a csapatot a siker felé. Hozzátette: egy nyolclepéses út első állomása a szlovákiai mérkőzés, és fontos, hogy a tábor minden meccsre elkísérje a válogatottnak. Ehhez viszont az kell, hogy ne kerüljenek olyan helyzetbe, mint a Nemzeti Ligája első hazai találkozásánál, amikor zárt kapus büntetés miatt teljesen üres volt a stadion. A játékosok nagyon bíznak benne, hogy a szurkolók kizárólag a buzdításukkal lesznek elfoglalva, semmi mással – közölte Szabó Gergő.

Szól arról is, hogy öt óra alatt fogyott el az összes

egy a vendégszektorba, ahova kizárólag magyar, a hazaiba pedig kizárólag szlovák állampolgárokat engednek be a rendezők. Arra a felvetésre, hogy Marco Rossi szövetségi kapitány volt a Dunaszerdahelyi AC edzője, így pontosan tisztában van vele, mit jelent a magyaroknak egy Szlovákia elleni meccs, úgy reagált: az olasz szakvezető csak arra koncentrált, hogy mentálisan és taktikailag is a lehető legjobban felkészítse a csapatot a mai meccsre.

Kulturált viselkedésre kéri a csapat a szurkolókat, nehogy megint zárt kapus mérkőzésre kötelezzék őket. Fotó: MLSZ

2019 A KIRÁNDULÁSOK ÉVE A PANORAMA TURISTTAL

2019. augusztus 25. – szeptember 3.:
MONTE-CARLO ÉS AZ OLASZ RIVIÉRA – 599 euró;
2019. június 22–30. és szeptember 6–14.:
GÖRÖGORSZÁGI NYARALÁS – 275 euró;
2019. július 19–28.:
TÖRÖKORSZÁGI KÖRÚT ÉS FÜRDŐZÉS – 385 euró;
2019. augusztus 14–18. és október 16–20.: TÖRÖKORSZÁG – 170 euró.
Félpanziós ellátás!
Érdeklődni a **0751-067-414**-es telefonszámon vagy a **panoramaturist@yahoo.com** e-mail-címen lehet.

A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ ház telekkel Panit 124. sz.
alatt. Tel. 0747-997-792. (5/1544)

GYERTYÁNFA eladó. Tel. 0752-578-
568. (1762)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0749-707-
713. (1762)

ELADÓ tűzifa (bükk), 150 lej métere. Tel.
0740-570-753. (1785)

ELADÓ tűzifa (bükk), 150 lej métere. Tel.
0745-793-465. (1785)

KEMÉNY tűzifa eladó, 150 lej. Tel.
0740-919-662. (sz-l)

ELADÓK szénabálák. Tel. 0744-707-934.
(1827)

ELADÓ négyéves aragázkályha. Tel.
0365/439-648, 0770-654-652. (1826-
l)

ELADÓ bútorozott kertés ház. Tel. 0747-
539-055. (1817)

ELADÓ kemény erdei tűzifa. Tel.
0754-899-512. (16/1849-l)

MINDENFÉLE

ELADÓ magánalapítvány. Érdeklődni
a 0265/323-899-es telefonszámon.
(1766)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső mű-
anyag redőnyöket, szalagfüggönyö-
ket, harmonikaajtókat. Tel.
0265/218-321, 0744-121-714, 0766-
214-586. (8/1722)

HŰTŐK javítását vállalom lakásán,
és eladok hűtőket, fagyasztókat ga-
ranciával. Tel. 0722-846-011. (1760-l)

TETŐFEDŐ bádgosmester vállalja
bádgotető készítését, szerelését és
javítását, csatorna készítését és
szerelését különféle anyagokból,
cserépforgatást. Tel. 0743-903-910,
0756-525-549. (1749)

ALKALMAZUNK hegesztőt, lakatost. Tel.
0744-572-889. (21056)

ÁCS-TETŐFEDŐ, bádgosmunka,
tetőfelújítás, javítás, cserépforgatás, új
tető Lindab-lemezzel, bármilyen
munkálatok. Tel. 0740-651-354. (1740)

VÁLLALUNK tetőjavítást, csatorna-
takarítást, festést és bádgosmunkát.
Tel. 0743-799-833. (11/1707-l)

VÁLLALUNK: tetőkészítést (Lindab
lemez, cserép), szigetelést, ácsmun-
kát és bármilyen más munkát. Tel.
0748-669-239. (4/1837-l)

MEGEMLÉKEZÉS

Szomorú szívvel és kegyelettel
emlékezünk március 21-én
TOTH MENYHÉRTNÉRE született
MOLDOVÁN PIROSKA halálának
kilencedik évfordulóján. Isten
nyugtassa békében! Emlékét őrzi
bánatos férje, testvérei: Dalma és
Ibi, valamint az ő családjuk.
(1771)

Volt valaki, kit nagyon szeretünk, de
már nincs velünk, elveszítettük. Jósa-
gát, szeretetét nem feledjük soha, az
élet lehet bármilyen mostoha. Tovább
kell menjünk, és élni életünk, de vele el-
veszett valami belőlünk.

Szomorú szívvel emlékezünk március
21-én **NAGY JULIÁNNÁRA** halálának 3.
évfordulóján.

Emlékét őrzi leánya, Ilonka, veje, Bubú,
unokái: Ilonka és Annamária.
Nyugodjon békében! (1793-l)

Halálának első évfordulóján fáj-
dalommal emlékezünk nővérére,
**PIRIRE (GIOARĂ RODICA
ROZALIA)** egyetlen élő testvére,
Attila. A gyászmise a Keresztelő
Szent János-templomban lesz
március 28-án reggel 7 órától.
(1746)

*Elfelejteti téged sosem lehet,
Te voltál a fény, a szeretet,
Elvitted a fényt, a meleget,
Csak egy sugarat hagytál,
az emlékedet.*

Szomorú szívvel emlékezünk
március 21-én a csókfalvi szüle-
tésű **LŐRINCZI LÁSZLÓRA** halá-
lának 4. évfordulóján. Áldott
emlékét őrzi szerettei. (13/1846)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a
szeretett édesapa, nagypapa, test-
vér, apatárs, rokon és ismerős,
MÁTYUS ÁRPÁD
életének 78. évében eltávozott
szerettei köréből.
Temetése március 21-én, csütör-
tökön 13 órakor lesz a maros-
szentgyörgyi temető kápol-
nájából.
A gyászoló család. (1822-l)

A felejtetlenség útja az emlé-
kezés.
A Nyáradszeredai Középiskola
1965-ben végzett diákjai kegye-
lettel és soha el nem múló, ra-
gaszkodó szeretettel köszönnek
el égi hazába tért drága osztály-
társuktól,
dr. **JAKAB TAMÁSNÉTÓL**
szül. **SZABÓ ILONA**.
Édes CILA, velünk és nálunk
maradsz! (1807-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy
szeretett édesapánk,
KIBÉDI ISTVÁN
életének 96. évében elhunyt Szat-
márnémetiben. Emlékét őrizzék
szeretettel és kegyelettel!
A gyászoló család. (9/1842-l)

Fájó szívvel búcsúzunk szeretett
édesanyánktól, nagymamától,
anyóستól,

özv. **SZÁSZ FERENCNÉTÓL**
szül. **SÁNDOR EMMA**

aki türelemmel viselt szenvedés
után 2019. március 19-én örökre
itt hagyott minket. Végző nyug-
helyére március 22-én 13 órakor
helyezzük a marosvásárhelyi
kórház mögötti új temetőbe.

*Számunkra te sosem leszel ha-
lott, örökké élni fogsz, mint a
csillagok.*

Fiaid: Ferenc és Attila, menyeid:
Gyöngyi és Enikő, valamint
unokád, Barni. (2/1856-l)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk
mindazoknak, akik drága
halottunkat, **ONODI MARGITOT**
utolsó útjára elkísérték,
fájdalmunkban osztoztak. A
gyászoló család. (1/1834-l)

MAROS MEGYEI TANÁCS

2019. március 20-án kelt
217. számú rendelet

a Maros Megyei Tanács nyilvános, rendkívüli ülésének
összehívásáról

2019. március 22-én 13.00 órára

A Maros Megyei Tanács elnöke,

az utólagos módosításokkal és kiegészítésekkel újrakö-
zölt, a helyi közigazgatásra vonatkozó 215/2001. sz. tör-
vény 94. cikkelyének (1), (3), (5), (7), (8) bekezdése és a
106. cikkely (1) bekezdése előírásainak alapján

elrendeli:

a Maros Megyei Tanácsot nyilvános, rendkívüli ülésre hívja
össze 2019. március 22-én 13.00 órára a Közigazgatási Pa-
lota nagytermébe, a következő

napirenddel:

1. Határozattervezet a hozzáadottérték-adóból a helyi
közigazgatási egységek költségvetésének kiegyenlítésére
átutalt alapok szétosztásáról a 2019-es évre vonatko-
zóan, amit az önkormányzatok a megyei és községi uta-
kon végzett munkálatokra, valamint a 2018-2019-es
tanév január és június közötti időszakában a Románia is-
koláért program finanszírozására fordíthatnak;
Indítványozó: Péter Ferenc - Maros Megyei Tanács elnöke

2. Határozattervezet a kerelőszeptáli hulladéklerakóban
a hulladék tárolására vonatkozó intézkedésekről;
Indítványozó: Péter Ferenc - Maros Megyei Tanács elnöke

3. Kérdések, interpellációk, válaszok, vélemények.

Péter Ferenc
ELNÖK

Törvényességét véleményezte
Paul Cosma
JEGYZŐ

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

RECEPCIÓS MUNKATÁRSAT keresünk szuper csapatunkba, jó munkakörülmények közé, FOGÁSZATI
KLINIKÁNKRA. Önálló és pontos munkára képes emberek jelentkezését várjuk, akik egyszerre legalább
három dologra tudnak figyelni, tucatszámú tennivalójukból semmit nem felejtenek el, hatékony és kedves
kommunikációt tudnak folytatni – magas szinten – románul, magyarul és angolul, és mindezek mellett em-
pátiával is rendelkeznek, szeretik megoldani az emberek problémáit. Önéletrajzukat a
pomadentclinic@gmail.com e-mail-címre várjuk április 3-ig. (63421-l)

Közpénzügyi Minisztérium

Kommunikációs, közkapcsolati és sajtóosztály

A pénzügyminisztérium márciusban is folytatja
a kincstárjegyek kibocsátását a lakosság számára

A Közpénzügyi Minisztérium március 4-étől újabb kincstárjegyeket bocsát ki a lakosság számára, 1,
2, 3 és 5 éves lejáratú, évi 3,5, 4, 4,5, illetve 5%-os kamattal. Az ezekből származó jövedelem
adómentes.

A kincstárjegyeket az Állami Kincstár kirendeltségeinél, valamint a Román Posta Rt.
postahivatalaiban lehet megvásárolni:

– 2019. március 4–22. között az Állami Kincstár kirendeltségeinél;

– 2019. március 4–21. között a Román Posta városi postahivatalaiban, március 20-ig pedig a vidéki
postahivataloknál.

A kincstárjegyeket azok a természetes személyek vásárolhatják meg, akik a jegyzés időpontjában
betöltötték a 18. életévüket. A befektetendő összeg bármekkora lehet, nincs határ megszabva.

A jegyzés idején a befektetőknek módjukban áll kérni a jegyzett összeg semmisnek nyilvánítását
egy erre vonatkozó kérvény benyújtásával. A jegyzés megtörténte után a jegyzés
visszavonhatatlan, és nem lehet semmisnek nyilvánítani.

Egy kincstárjegy nominális értéke 1 lej, a kamatot évente adják hozzá, a tájékoztató anyagban
előírt időpontokban fizetik ki.

A kincstárjegy tulajdonosának elhunytja esetén a tulajdonjog az örökösöket illeti meg, akik igazolják
örökös minőségüket.

A lakosságnak szóló kincstárjegyeket az egész 2019. év folyamán kibocsátják. Minden hónapban a
jegyzés három hétig tart. A lejárat utáni visszaváltás határideje az érdeklődés függvényében
változhat.

A jegyzés útmutatóját, illetve az esetleges módosításokat a www.mfinante.gov.ro (Tezaur
menüpont), a www.datoriepublica.mfinante.gov.ro,
<https://www.comunicatii.gov.ro>,
<https://www.posta-romana.ro> honlapokon teszik közzé.

Ingyenes autóbusréteg-tulajdonos iskolások, egyetemisták és 55 év fölötti nyugdíjasok figyelmébe!

Az ingyenes autóbusréteg-tulajdonos iskolások, egyetemisták és 55 év fölötti nyugdíjasok bérleteit 2019. április 30-ig bocsátják ki, amikor érvényét veszítik a 2018-as bérletek.

Tekintettel a diákok és az egyetemisták programjára, **kizárólag számukra** megnyitottunk két helyiséget, ahol szombaton 8–13 óra között átvehetik a bérleteket: a Béga utca 2. szám alatt (a közszállítási vállalat székháza) és a Mihai Eminescu Ifjúsági Házban.

Azzal az őszinte meggyőződéssel, hogy a bérletosztásnál felmerülő minden gondot megoldunk, mindenki rendelkezésére állunk, és köszönjük a megértésüket és türelmüket.

A közszállítási társulás igazgatótanácsa

Forgalomkorlátozás. Javítják a Nicolae Iorga utcában a járdát

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala, a Műszaki igazgatóság révén, a héten munkálatokat végez a Nicolae Iorga utcában, amikor is eltávolítják a járdaszegélyeket és felmaratják a járdafelületet az Al. Papiu Ilarian utcától a Vár sétány irányába. Arra kéri a gépkocsivezetőket és a gyalogosokat, hogy óvatosan, a közlekedési szabályokat és a közúti jelzéseket betartva közlekedjenek. Ugyanakkor a gépkocsivezetőket arra kéri, hogy ne várokozzanak a munkálatok helyszínén.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel- és külkapcsolati osztálya

Új játszópark a Napsugár óvodánál

A marosvásárhelyi Kárpátok sétányi lakónegyedben található Napsugár óvoda csöppsegei idén tavasztól új játszóparknak örülhetnek az intézmény udvarán.

– A felújítás folytatódik – legyen szó utcákról, járdákról, lakónegyedekről, oktatási intézményekről, és ebben az esetben az óvodásokról. Minden szülő azt szeretné, hogy az óvoda, ahol a gyermeke 4–10 órát tölt naponta, feleljen meg az oktatási és szabadidő tevékenységhez szükséges legjobb feltételeknek, mi pedig, Marosvásárhely Polgármesteri Hivatalaként, energiánkat mindig a gondok megoldására és a minőség javítására fordítottuk. Remélem, ezek a gyerekek és a nevelésükben szerepet vállaló oktatók örvendenek majd az új kültéri eszközöknek – mondta Claudiu Maior, a polgármester tanácsadója.

A Napsugár óvodában az elmúlt két évben már végeztek felújítási munkálatokat, új toalettet szereltek fel, újjáépítették a kerítést és nem utolsósorban bútorzatot is vásároltak.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel- és külkapcsolati osztálya

A marosvásárhelyi Egyesülés/Unirii lakónegyedben is megnyílik a Gyermekvár

Vadonatúj játékelemeket szerelnek fel a napokban a marosvásárhelyi Egyesülés/Unirii lakónegyedben.

– Az Unirii negyedi Alexandru Ioan Cuza általános iskola előtt parkrendezési munkálatok zajlanak, a parkot Gyermekvár névre kereszteltük, követve a helyhatóság által tavaly már megvalósított Vár sétányi modellt. A következőkben

több ilyen parkot alakítunk ki, reméljük, a legkisebbek öröme. A játékelemek vonzóak számukra, a talajt pedig gumiszőnyeggel borítjuk, a kicsik biztonsága érdekében – mondta Claudiu Maior, a polgármester tanácsadója.

A jókora felületű, magas színvonalú park létesítését a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal kezdeményezte.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel- és külkapcsolati osztálya

A Marosvásárhelyi Vízmúzeum a Vízmúzeumok Világhálózatába részévé vált

Hivatalosan is elfogadták, hogy 2019. február 26-tól a Marosvásárhelyi Vízmúzeum részévé váljon az UNESCO égisze alatt működő Vízmúzeumok Világhálózatának.

Napjainkban, amikor a víztartalékok minőségét és mennyiségét egyre jobban befolyásolja az elsivatagosodás, a környezetszennyezés és az emberi közömbösség, a Vízmúzeumok Világhálózatát azzal a céllal hozták létre, hogy az embereket és a hatóságokat tájékoztassák, tudatosítsák bennük a víz – mint a legértékesebb, az élethez elengedhetetlen elem – fontosságát. A hálózat legfőbb szerepe új szemléletet kialakítani a vízforrások jelentőségét, a vízfelhasználás kultúráját illetően.

Az UNESCO Nemzetközi Hidrológiai Programja Kormányközi Tanácsa 2018. június 15-én, 23. értekezletén hozott határozatában hivatalosan elfogadta a Vízmúzeumok Világhálózatát (WAMU NET – the Global Network of Water Museums), ehhez csatlakozott az idei évtől az Aquaserv vállalat a Marosvásárhelyi Vízmúzeum révén.

Az Aquaserv 2016. szeptember 28-án avatta fel a vízmúzeumot Marosvásárhelyen, a Nyár utca 44. szám alatt, ez egyike azon kevés romániai múzeumoknak, amelyek tematikája a víz. A műszaki-történelmi vonatkozások mellett a vízmúzeum az *Út a civilizációhoz* jelszóval népszerűsíti városunk múltját, ennek fontosságát a közösségek fejlődése szempontjából. Az Aquaserv célja a vízmúzeum kialakítása révén az, hogy segítse a város közösségét a víz- és csatornázási szolgáltatás elmúlt száz évi fejlődésének megismerésében, megértésében. A vízmúzeum gyűjteményében iratok, térképek, fényképek, műszaki tervek, regiszterek, szerszámok és gépek lelhetők fel, bizonyítva azok professzionalizmusát, akik a kezdetektől fogva azon igyekeztek, hogy a polgárok érdekében létrehozzák, fejlesszék a vízszolgáltatást.

Történelmi jelentőségén túl a vízmúzeum az új generációk környezettudatos nevelési programjának fontos része. Évente több ezer gyermek látogat el a Marosvásárhelyi Vízmúzeumba, ahol az Aquaserv alkalmazottainak köszönhetően új ismeretekre tesznek szert a vízről. A látogatási időszak a víz világnapján, március 22-én kezdődik. Idén a *Víz mindenkinél* jelszóval azoknak a gyerekeknek, akik ellátogatnak a vízmúzeumba, tematikus kísérletek révén lehetőségük nyílik betekinteni a víz varázslatos világába. A Vízmúzeumok Világhálózatát 2017. májusban hozták létre egy, az UNESCO velencei regionális irodája által szervezett nemzetközi konferencia alkalmával. A Kolozsvári Vízmúzeum mellett az Aquaserv, a Marosvásárhelyi Vízmúzeum révén, a hálózat második romániai tagjává vált. A Vízmúzeumok Világhálózat a világ különböző részeiben levő 60 múzeumot tömörítő nonprofit szervezet, ezeket a múzeumokat évente ötmillió látogató keresi fel.

Az Aquaserv Vízszolgáltató Rt.

Közlemény

Az Azomures nem tartja célszerűnek üzemanyag-elosztó állomás építését a közvetlen közelében

Az Azomures meglepetéssel vette tudomásul egy üzemanyag-elosztó állomás építésének elkezdését a Dózsa György utcában, csupán 50 méterre a kombinát platformjától. Ismerve a befektetőnek az üzemanyag-töltő állomás építésére vonatkozó szándékát még 2017-ből, az Azomures jelezte az illetékes hatóságoknak, hogy az új elosztóállomás helye a platform biztonsági övezetében található, egy olyan területen, amelyre normális körülmények között nem kellene új építkezésre engedélyt kiadni.

Az Azomures újfent aggodalmát fejezi ki az építési engedélyek kibocsátásának módja miatt, ami nem felel meg egy ipari zóna sajátosságának. Tanulnunk kellene a múlt hibáiból, lásd a mall építésének esetét 2007-ben, és figyelembe kellene venni a város határozott stratégiákra épülő fejlesztését, ami normális keretet biztosítana a beruházóknak tevékenységük folytatására.

Az Azomures sajtóirodája

Május 1-re készítik elő a Víkendtelepet

Két hónap sincs a nyári szezon kezdetéig. Az előkészületek már zajlanak Erdély legnagyobb szabadidőközpontjában, a Víkendtelepen.

– Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatala idén is legalább olyan magasan tartja a mércét, mint az elmúlt években. A helyiek és a környező megyékből érkező vendégek, illetve a külföldi turisták egyaránt előszeretettel töltik a napfényes napokat a víkendtelepi komplexumban, így nem engedhetjük meg magunknak, hogy csalódást okozzunk nekik. Néhány napja elkezdődtek a felújítási munkálatok, és a következő időszakban természetesen folytatódnak, éppen azért, hogy biztosak legyünk abban, hogy május elsején – amikor hivatalosan is megnyitjuk a nyári idényt – minden rendben lesz – mondta Claudiu Maior, a polgármester tanácsadója.

A belépti díjak a tavalyi szinten maradtak.

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal bel- és külkapcsolati osztálya

A tulajdonosi társulások figyelmébe

Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatala, együttműködésben a Maros Megyei Tulajdonosi Társulások Ligájával, 2019. 03. 21-én, csütörtökön 18 órától a N. Grigorescu utca 19. szám alatti Mihai Eminescu Kulturális Központban munkaértekezletet tart a tulajdonosi társulások elnökeivel, ügyintézőivel (adminisztrátor) és könyvvizsgálóival (cenzor). Általános érdeklődésre számot tartó témákat ismertetnek, mint:

– föld alatti szeméttárolók, szelektív hulladékgyűjtés (program, távlati célok, a tulajdonosi társulások bevonása), a fák koronaalkítási programjának helyzete, fedett parkolók és környezetkímélő parkolók, zöldövezetek és játszótérek létesítése, útfelújítás és a lakónegyedi sétányok felújítása stb.;

– a hőszigetelési program kivitelezésének helyzete és távlati céljai;

– a személyes adatok védelmére vonatkozó törvényességi aspektusok; ajánlások;

– a tulajdonosi társulások javaslatainak és kéréseinek átvétele;

– a Liga Habitat elnökének értékelési szempontjai és tisztázásai a tulajdonosi társulások létrehozására, szervezésére, működésére és a társasházak adminisztrációjára vonatkozó 196/2018-as törvénnyel kapcsolatban;

– számviteli és könyvelési újdonságok;

– a társasház-adminisztrátori munkakör foglalkoztatottsági elvárásai, képzési tanfolyamok szervezése.

Dorin Belean ügyvezető igazgató

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
  - információ - 118-932
  - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
  - gyermekeknek - 0265/210-177
  - 0265/212-304
  - 0265/312 436
  - 0265/250-120
  - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Marmed
  - 0265/250-344
  - 0756-468-658
  - 0729-024-380
  - 0751-114-307

Labor
e-mail: marmed@marmed.ro,
www.marmed.ro

- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia
Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- Lézerakupunktúra - 0722-885-851
- Emma vendéglő, hideglétek készítése - 0740-083-077
- 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS-RCS - 0365/400-401
- 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 08008 208-888
- vidék - 0265/269-667
- Delgaz Grid - 0265/200-928
- 0800/800 928

- Aquaserv:
  - hideg víz-csatoma - 0265/215-702
  - közönségszolgálat - 0265/208-888
  - központ - 0265/208-800

- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Távolsági buszállomás - 0265/237-774
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás
- Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
- 0744-282-710

- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- és halottszállítás - 0758-047-604
- Melinda temetkezés - 0741-615-661

- Onești tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás - 0740-263-907
- 0265/311-862

- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442
- 0265/262-907
- Thomas Hux sofőriskola - 0741-235-239,
- 0365/882-842

- Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás - 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda - 0365/440-528
- www.maori.ro e-mail: info@maori.ro
- Transervice - 0265/216-242
- World Travel Shop - 0265/216-768
- turisztikai iroda - 0265/269-900
- Bálint-Trans - 0745-611-999
- 9-17 ó. - 0265/255-092
- Intertours - 0265/264-011
- Royal GTS - 0265/269-308
- 0731-898-989
- Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday - 0365/449-833,
- 0749-922-887
- Thomas Hux utazási iroda - 0365/882-842
- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet

a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.

Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

TAVASZI TURNÉ Operett Gálaest

Fellépők:

OSZVALD MARIKA, PELLER KÁROLY, ÚJHELYI ANDREA

Marosvásárhely
2019. március 26., 20⁰⁰ óra
Kulturpalota

Jegyek elővételben a Kulturpalota jegyirodájában
és online a bilete.ro oldalon

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

Kabaré
2018-2019-es évad

Cabaret
stagionea 2018-2019

GRUPPEN-HELF

Magyar István, Tóbiás Nagy István

Nem vagyOK egészen

100

Magyar István

UTOLSÓ ELŐADÁS

Marosvásárhely, Kulturpalota.
Március 31. Vasárnap este 7 óra.

ETV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

AZ
ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ
állást hirdet
operatőr-vágó
feladatkör ellátására, teljes munkaidőre

ELVÁRÁSOK:

- középfokú végzettség (videotechnikai képzés előny)
- elméleti, gyakorlati és technológiai ismeretek
- műszaki ismeretek
- B-kategóriájú gépjárművezetői engedély

ELŐNYT JELENT:

- televízióban szerzett releváns szakmai tapasztalat
- csapatmunkára való hajlam
- gyorsaság, határozottság, pontosság
- kiváló kommunikációs és problémamegoldó készség

AMIT AJÁNL:

- fiatal, dinamikus munkaközösség
- jó munkakörülmények
- versenyképes bérezés
- megbízható, stabil munkahely

A részletes szakmai önéletrajz leadásának határideje **2019. 03. 22.**
Jelentkezni az allas@erdelyi.tv email címen lehet.